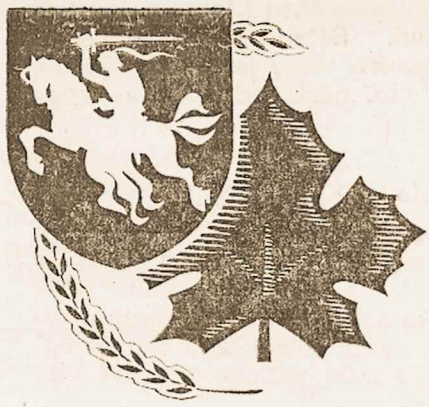

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa

A D R E S A S:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 5 (Ž51) KAINA 10 ct.

MONTREAL, SAUSIS-JANUARY 31 d.

PRICE 10 ct. XII METAI

PAREISKIMŲ JTO ĮTEIKI MŲ LAIKAS PRATEŠTAS

XII. 18 buvo paskelbtas atsisaukimas į viso pasaulio lietuvių, pavadintas „Lietuviai, sukilime prieš tylą ir klaidą“. Juo buvo raginami lietuviai rašyti nurodyto turinio protestus prieš sovietų vergiją ir mūsų tautos kryžiumą. Raštams terminas buvo skirtas ligi sausio 15 d. Kad nepražūtų nei vieno lietuvių ir nei vienos lietuvių organizacijos balsas, šis terminas pratęsiamas ligi JTO sesijos pabaigos. PLB vadovybės prašomos įtempti visas jėgas, kad tas darbas būtų atliktas sąžiningiausiai. Tai svarbus tėvynei žygis.

M. Krupavičius,
VLIKO ir VT Pirmininkas.

WINDSTONAS CHURCHIL LIS PASAKĖ

isidėmetinus žodžius: „Po 2-jo pasaulinio karo vakarykščiai sąjungininkai pasidarė priešais, o vakarykščiai priešai — sąjungininkais“.

Šiuo Churchillis konstatavo žiauriąją tikrovę. Bet visi sąmoningi žmonės klausia, kas ir kada iš to išeis?

Tenka pripažinti, kad po 2-jo pasaulinio karo ligšiol visur

SAVAITINĖ POLITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

laimėjo komunistinis totalizmas. Be Pabaltijo ir Europos vidurio valstybių, jis laimėjo didžiulį rezervų šaltinį, milžinišką Kiniją. Remiantis šiais duomenimis, galima teigti, kad visuomenėje nuo 2-jo pasaulinio karo

LAIKAS DIRBA MASKVOS NAUDAI.

Šitą faktą konstatuoja objektų tyvūs pasaulinių įvykių stebėtojai, ypač jeigu bus duotas laikas Maskvai paruošti Kiniją — ją apmokėti militariškai ir apginkluoti. Kinija, turėdama apie 500 milijonų gyventojų, su darys didžiulę jėgą. Išalkusius, iškankintus žmones nesunku pasiundyti Napoleono pavyzdžiu: Kovokit, eikit pirmyn, nes ten gausite visko, ko tikite norėsite! Stalinai šį metodą panaudojo siūsdamas kariuomenę į Vokietiją. Ir daug laimėjo, nes „plati rusų duša“ Vokietijoje pasinaudojo nevarzomai absoliučia viskuo. Tą žino visos pasaulis. Suabagėjusiems rusams tai buvo didžioji pjūtis. Šia prasme dar pavojingesni yra kinai.

RUSŲ VALDYMO METODAS

atvirai prie to veda, kad žmonių masė sunyktų, suabagėtų, išbadėtų, nes tokius žmones lengviausia pasiundyti prieš turtingus ir kultūringus kraštus, kuriuose jie gali ir pasipulti ir atsigausti.

Dėl to yra didelis susirūpinimas organizuoti laisvąjį pasaulį, kurio didelė dalis, deja, nesupranta to pavojaus. Graudovybės. Tik ateityje galetų išryškėti eventualios pagalbos formos. Kol kas tenka pasitikėti savomis organizacijomis, veikiančiomis nepriklausomai.

NUTARIMAI:

1. Akyvaizdoje Lietuvos išlaisvinimui palankių įvykių raidos šiandien būtina yra suintensyvinėti planavimo darbą, praplečiant ir sukonkretinant jo uždavinius.

2. Peržiūrėtinos yra anksčiau sudarytos programos, įvedant naujus ir išmetant pakitėjusius dalykus.

3. Susirūpinti ateities Lietuvai kadru paruošimu, skatinant išmokyti naudongo verslo ir išugdyti gilesnį patyrimą su vo turimoje profesijoje.

4. Daryti pastangas organizuoti lėšas planavimo darbui išplėsti, siekiant apmokėti ne tik spaudos darbą, bet ir bendradarbius.

5. Pažinti galimai naudingai Lietuvos atstatymo finansavimo galimybes.

6. Palaikyti glaudesnis kontaktas su visuomene per spaudą.

Jūsų kor.

ELTOS ŽINIOS

— VLIKO ir VT pirmininkas prel. M. Krupavičius N. Metų proga pasveikino Vokietijos kanclerį Adenauerį.

Naujo NL linotipo fondo vajas

Visų lietuvių kultūrinių su-manymų ir darbų dalis ir nuosėdus rėmėjas p. J. Šarapnickas, siūsdamas savo galimą dalį paremti „Nepriklausomai Lietuvai“, primena visiems nuo širdies lietuviškosios spaudos širdininkams, kad ir jie neužmiršų „Nepriklausomos Lietuvos“ linotipo vajas, kurį pradėjo ja

žiai agitacijos nušviečiame, bet neįmanomoje patikrinti būsenoje, glūdi pavojus, kurį Maskva stropiai puoselėja.

PAVOJUS AUGA GREITU TEMPU

Todėl ji supranta žmonės pradeda nerimauti. Europos armijos vadas gen. Eisenhoweris vienoje paskutinių kalbų pareiškė: „Norint panaikinti jau dabar turimus komunistų laimėjimus, visas laisvasis pasaulis turi susitelkti į didelę karinę, ekonominę ir dvasinę galybę. Ir nors naujas visuotinis karas būtų didžiausia tragedija, bet laisvės netekimas būtų dar didesnė tragedija“. Churchillis šią mintį dar paryškino: „Milžiniškas laisvojo pasaulio atsigimimo tolydus procesas gali užkirsti kelią trečiam pasauliniam karui, o jei karas vis dėlto kiltų, tai mes būsim apsaugoti nuo siaubingų pralaimėjimo padarinių ir pavergimo“.

Taigi, susigvenama jau su mintimi, kad karas neišvengiamas. Eisenhoweris geresnio su siorganizavimo tikslu siūlo šaukti Europos Jungtinių Vals tybių pagrindu Steigiamąjį Europos seimą, kuris konkrečiai sujungtų visą vakarų Europą.

LITVINOVAS MASKVOS PAVOJŲ PATVIRTINO

Pasirodė, kad 1946 m., numatydamas mirtį, Litvinovas Amerikos žurnalistui padarė pareiškimą, kuriame nušvietė Rusijos kėslus, apibūdino jos

— VLIKO ir VT pirmininkas M. Krupavičius Šveicarijoje gyvenančiam prel. K. Šauliui, vienam iš trijų Vakarų pasauly esančių gyvų Vasario 16 d. akto signatarų, jo 80 metų sukakties proga, kuri suėjo sausio 16 d., minimąjį institucijų vardu pasiuntė nuoširdžius sveikinimus.

— VLIKO ir VT narys prof. J. Kaminskas, informavo JAV-bėse lietuvių organizacijas ir atskirus veikėjus apie Lietuvos laisvinimo darbą Europoje ir kt.

— Europinį sąjūdį remia ir jo garbės pirmininkais yra dabartinis D. Britanijos premjeras W. Churchillis, A. de Gasparis, R. Schumanas ir P. H. Spakas.

— VT yra užsimojusį šiemet vasario 16 d. minėjamą kiek galint plačiau atžymėti ir tarp sveltumų. Įvairiuose kraštuose lietuviškąjį veiksniai yra, kaip ir anksčiau, paprašyti nepriklausomybės šventę reikšmingiau paminėti per tą kraštų spaudą ir radijus, pasiekiant juo didesnes gyventojų mases.

— Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiemet šv. Tėvas priėmė atskirose priv. audien-cijose visus prie Vatikano akredituotus diplomatus. Tų priėmimų eigoje gruodžio 27 d.

politiką ir nurodė pavojus. „Washington Post“ paskelbė R. C. Hottelet pasikalbėjimą, bet, spėjama, ne visą, nes JAV valdžia tą pasikalbėjimą saugojo ir tebesaugo dar.

EUROPOS SAJŪDŽIO KONFERENCIJA

Londonė taip gi konstatavo, kad „Pasityčiojimas būtų kalbėti apie taiką kol 100 milijonų europiečių kankinasi pavergime. Taika neįmanoma, kol Europa taip padalinta, kol pavergtoms šalims nebus grąžinta laisvė su asmens teisėmis“.

NAUJAUSIOS ŽINIOS IŠ LIETUVOS

ELTOS PRANEŠIMAS.

— Paskutinėmis žiniomis iš Lietuvos, Vilniuje ir kt. pagei daugama, kad tiek pasaulinė spaudoj, tiek per radijus būtų nuolat ir sistemingai informuojama apie Lietuvos reikalus. Vakaruose turi būti žinomas ir kasdien skelbiamas kiekvienas okupantų darbas Lietuvoje. Lietuviai tėvyneje, nepaisant įvairių kliūčių, vis dėl to plačiai žino apie gyvenimą Vakaruose, veiksmų veiklą, lietuvių JAV ir kitur. Per radijus klausoma, ką skelbia „A. B.“, Vatikano radijas ir ką rašo spauda. MVD per tardymus jau dažnai klausinėja žmonių, ar klausio „A. B.“ ir Vatikano siųstuvų.

— Lietuvoje komunistų partijos CK, pradedant 1951 m. lapkričio mėnesiui, pasirengė iš dalinti kolchozininkams spec. aktus, kad, esą, „žemė jiems dovanojama amžinam valdymui“. Tai naujas sovietų manevras priišti žmones prie žemės.

— Šiemet pavasarį ruošiamasi įvesti viešuosius dvisavaličius darbus valstybei miestuose, kol ūkiuose ir sovchozuose. Už darbą nebus atlyginama. Šiemet bus plačiai renkamos „savanorių brigados“ darbuojančios į Rusiją ir Vid. Aziją, o ypač prie Volgos, Krimo ir Turkmenijos kanalų bei hidrostočių.

— Gautomis paskutinėmis žiniomis iš Lietuvos, šiemet Sovietai ir Lietuvoje projektuoją „sušaukti kongresą, kuris nartų įkurti ir Lietuvoje nuo Vatikano nepriklausomą kat. bažnyčią“.

— Vad. „Motery Tarybų valdyba“ rengia moterų „taikos ekskursijas“ į užsienį.

— buvo priimtas Lietuvos pasiuntinys prie Šv. Sosto min. St. Girdvainis, lydimas pasiuntinybės atache S. Lozoraičio jr. Pasveikins popiežių N. Metų proga, min. Girdvainis padėkojo Jo Šventenybei už Vatikano nuolat rodomą palankumą Lietuvai ir visus rūpesčius jos vaikų likimui palengvinti.

— Vykstantį religiais reikalais į P. Ameriką vyskupą V. Brizgį VT įgaliojo aplankyti eilę P. Amerikos valstybių, informuojant vyriausybes, spaudą ir visuomenę apie Lietuvos padėtį ir prašant paremti mūsų kovą už laisvę, o ypač prašant P. Amerikos vyriausybės paremti mūsų pastangas. Vyskupas V. Brizgys yra taip pat įgaliojamas padėkoti Lotynų Amerikos spaudai ir visuomenei už jos ligšiolines simpati-

GERA ŽINIA KANADAI

JAV prezidentas Trumanas kreipėsi į Kongresą, kuriam pa siūlė tuojau prisidėti prie Kanados projekto iškasti paliai Lauryno upę kanalus, kuriais galėtų plaukti dideli laivai į Amerikos ežerus. Kaip žinoma, Kanada buvo nutarusi vie na iškasti tuos kanalus. Trumanas sako, kad tai yra reikalinga Amerikos saugumui. Kanala kasimas daugeliui žmonių duos darbą.

— JTO sudarė kom. tirti galimybes visoje Vokietijoje praveisti laisvus rinkimus į Vokietijos parlamentą. Rusija su sateitais balsavo prieš, išrinktasis Lenkijos atstovas atsakė, o rytinė Vokietija atsakė įsileisti tyrinėtojus.

Kol. ūkių, fabriku ir sporto de-
legatėms vadovauja Kaunaitė.

— Lietuvos grūdai iš Klaipėdos grūdų elevatoriaus kraunami tiesiai į sovietinius laivus, kurie kas 3—7 dienas plaukia į Leningradą. Rugpjūčio mėn. 11.000 tonų lietuviškų grūdų buvo „Vilniaus“ ir kt. sovietų laivais, kaip Sov. Sąjungos grūdai, eksportuoti į Indiją. Lietuvos grūdų duoklė S. Sąjungai pereitais metais padidėjo, nes darbo valstiečiai buvo įpareigoti „savanoriškai“ pridėti papildomai 100.000 tonų darbininkams, kasantiems Krimo ir Volgos kanalus. Be jų, tiesiai į Rusiją gabenami linai, sėmenys, bulvės ir kt.

AUKOJO „N. L.“

J. M. Šaltenis,	
Chicago	1,02
E. Lorencienė,	
Toronto	5,00
B. Rukša,	
Toronto	4,00
V. Giedrikas,	
Sudbury	1,00
J. Cijunskas,	
U. S. A.	0,50
Dr. G. I. Židonytė-Vebra,	
U. S. A.	5,00
J. Palikys,	
Kenora, Ont.	5,00
V. Janulionis, Rouyn	1,00
J. Bakanavičius,	
Montreal	1,00
Visiems rėmėjams nuoširdus aciū.	NL.

KOVŲ FRONTUOSE

Korejoje kovos tebevyksta ir susitarimas nesiseka. Indokinijoje tebevyksta mūšiai su komunistais.

Egipte sudarytas naujas ministrų kabinetas, kuris tuojau sulaukė Sueco srity betvarę. Prieš tai egiptiečiai nukovė 8 angelus, o anglai nuginklavo apie tūkstantį Egipto policininkų.

Iranas pasirašė JAV pagalbos sutartį. Tikimasi, kad ir čia apsiramins nesantaikos.

Bet komunistai kursto arabus, indus, morokiečius, negrus ir tt.

VOKIETIJA STEIGIA BAL TIJOS INSTITUTĄ

V. Vokietijos valdžia nutarė įsteigti Bonnoje Baltijos institutą, kurin paskirti du lietuvių profesorius — Maceina ir Ivinskis. Institutui Vokietija duoda pusę milijono markių pašalpos.

— Vjetname pradeda žemės reformą, pagal kurią žemdirbiai gaus žemės.

RUOSIANTIS LIETUVOS ATSATYMU

LIETUVOS ŪKIO ATSTATYMO STUDIJŲ KOMISI JOS DARBAI

Pranešimas iš Bostono.

1952 m. sausio mėn. 18 d. Bostone įvyko šios komisijos posėdis.

Po trumpos įžanginės kalbos kom. pirm. J. Audėnas pasiūlė dienotvarkę, kuri buvo apsvastyta.

VEIKLOS KRYPTIS.

L. Ū. A. studijų komisijos veiklos apžvalgą padarė inž. J. Dačinskas. Jis pabrėžė, kad pagrindinis darbas turėtų būti atliktas atskirai L. Ū. A. S. Komisijos sekcijų. Komisijai, iki bus suvirstintos pagrindinės problemos, atitektų tik organizacinis darbas. Vėliau turint pagrindinę medžiagą, išreikštą skaičiais ir organizaciniais planais, Komisijos darbas įgautų koordinacinį pobūdį.

BŪTIS PAVERGTOJE LIETUVOJE.

Prof. J. Kaminskas, pasiremdamas gautomis 1951 metais informacijomis iš pabėgusių iš Lietuvos žvejų ir vokiečių, gyvenusiu Lietuvoje 1946—1950 metų laikotarpyje, vaizdžiai nu pasakojo pavergtos Lietuvos gyvenimo sąlygas kaime ir mieste. Sovietų įvestas žemės ūkio sukolektyvinimas, atrodo, bus pagrindiniai sugriovę Lietuvos ūkininkų būitį. Deportuočių ūkininkų sodybos yra naikinamos. Likusiųjų ūkininkų dauguma jau suvaryti į kolchozus, kur jie pagal okupanto įvestą sistemą yra ne daugiau kaip sovietinės valstybės vergai. Darbingumas ir produkcija kritus. Ypatingai skurdus yra galvijų prieauglis. Kraštui gresia badas. Naujos pramonės visai nekuriama. Ne gausios atstatytos po karo pramonės produkcija (cukrus, oda ir t. t.) išvežama į Sovietų Rusijos gilumą. Kiek daugiau yra išplėsta žvejyba, kurios centrai yra Klaipėdos ir šventosios uoste.

Statyba visai sustojusi ir net, dėl medžiagos ir darbo įeigos stokos, neremontuojami esamieji pastatai.

Jau iš čia patiekty kelių pastabų apie krašto būklę galima sau įsivaizduoti būsimos Lietuvos atstatymo mastą ir kryptį.

PLANAVIMO DARBO ATEITIES UŽDAVINIAI.

Prof. J. Kaminskas iškėlė šiuos klausimus:

1. Greta esamių studijų reikėtų jau dabar pereiti prie konkrečių planavimo uždavinių statymo ir remiantis jau anksčiau sudarytais planais bei programomis tuos uždavinius

išbaigti, apipavidalinant medžiagą ir išreiškiant ją skaičiais, brėžiniais bei kita forma.

2. Greta pagrindinio Komisijos darbo — studijinių duomenų paruošimo — verta susidomėti vadovaujančiojo ir vykdomojo kadro ateities Lietuvai paruošimu. Čia pažymėtini visų rūšių specialistai — profesionalai, amatininkai, prekybininkai ir kt.

3. Reikėtų giliau susipažinti su finansinėmis problemomis, galinčiomis kilti kraštą atstatant. Pirmoje eilėje su U. S. A. veikiančiomis šalpos organizacijomis ir jų veikla. Ko kiais keliais šalpos gaunamos ir kaip jos vykdomos?

Nereikėtų užmiršti ir apie galimybes sutelkti Amerikos lietuvių kapitalą išlaisvintai Lietuvai taisyti. Apie tai, kokių būdu šie kapitalai galėtų būti sutelkti, reikėtų jau dabar galvoti.

4. Svarbus yra Lietuvos prekybos laivyno organizavimo klausimas. Laikas būtų ištirti galimybes tokio laivyno užuomazgai sudaryti.

5. Ypatingai skatinamas yra sudarymas glaudesnio kontakto su visuomene, populiarinant kaip pačius planavimo uždavinius, taip ir atliktus darbus Lietuvos atstatymo reikalui.

LAISVOSIOS EUROPOS VEIKLA.

K. Bielinis savo išsamiaame pranešime supažindino komisijos narius su Lietuvių Patariamiosios Grupės prie National Committee for a Free Europe organizacija ir veikla, pabrėždamas šiame tiesioginiame bendradarbiavime su U. S. A. vyriausybe visai naują situaciją ir naujas galimybes mūsų kovoje dėl Lietuvos išlaisvinimo. Šio bendradarbiavimo reikšmė kaskart palaipsniui vis auga. Sudarytos galimybės paruošti visai eilei išsamesnių studijų iš įvairių sričių apie Lietuvą prieš karą ir jos dabartinę būklę. Jos visos patarnaus informacine medžiaga apie mūsų kraštą. Užsimota išleisti anglų — lietuvių kalba trumpą enciklopediją apie Lietuvą, jos teritorijos žemėlapis ir net vadovėlius, iš kurių galėtų mokintis išlaisvintos Lietuvos vaikai. Artimiausioje ateityje numatytos radijo transliacijos programos, skirtos Lietuvai.

Pirm. J. Audėnas išdėstydamas sąlygas, kuriomis galėtų būti bendradarbiaujama su Free Europe Committee studijinių statymo, pabrėžė, kas tas viskas lieka toli gražu planuose ir viskas priklauso nuo va-

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: HEMlock 7920.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje \$ 5.00 Canada \$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50 America & S. America \$ 5.50
Visur kitur \$ 6.00 Other Countries \$ 6.00
Teksto eilutė ct. 0.15 Pajieškojimų kaina .. \$ 1.00
Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

I KLB RIKIMUS

Čia pat dedamasis Kanados Lietuvos Bendruomenės Laikiniojo Organizacinio Komiteto aplinkraštis konstatuoja, kad jau pereita į paskutinę Kanados Lietuvos Bendruomenės organizacijos fazę — į Kanados Lietuvos Tarybos rinkimus.

Aplinkraštis nurodo, kad pagal gautuosius duomenis, kiek vienai Kanados rinkiminei apygardai paskirti kandidatai į Tarybą skaičiai, ir kovo mėn. 1 dieną yra paskutinė data, kuria reikia įteikti kandidatų sąrašus.

Nuo šios dienos prasideda rinkimai, ir apylinkių laikinieji organizaciniai komitetai atsiėję turi sekti rinkiminių taisyklių datas ir viską išpildyti, kas pagal taisykles reikalaujama.

Tenka apgailestauti, kad viena eilė apylinkių netesėjo reikalavimų: Sudbury, St. Catharines, Rodney, Frankford ir kitos apylinkės neprisiuntė nė vienos registracijos kortelės;

J. Kardelis.

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS IR APYLINKIŲ LAIK. ORG. K-TŲ ŽINIAI.

Laik. KLB Org. K-to 1952 sausio mėn. Biuletėnis.

A. KANDIDATŲ Į KLB TARYBĄ SKAICIAI APYGDAROMIS.

Laik. KLB Org. Komitetas savo sausio mėn. 25 d. posėdyje, remdamasis KLB Tarybos rinkimų taisyklių 9 paragrafu ir turimais liet. registracijos duomenimis, nustatė apygardose kandidatų skaičius:

Kandidatų Suregistr. Apygardose: skaičius asmenų:

1. Quebec A.	7	900
2. Ontario A.	28	3504
3. Winnip.-Man. A.	2	266
4. Vakarų A.	3	348

B. KANDIDATŲ Į KLB TARYBĄ STATYMAS

Tame pačiame Laik. KLB Org. K-to posėdyje buvo apskaita š. m. kovo mėn. 1 diena kaip vėliausia data kandidatų į KLB Tarybą sąrašams paduoti.

Statant kandidatų sąrašus būtina išpildyti šiuos KLB Tarybos rinkimų taisyklių paragrafų reikalavimus:

29. Kiekviena 30 pilnateisių lietuvių grupė gali išstatyti savo rinkiminę apygardą kandidatų ne daugiau nei tai apygardai yra numatyta Tarybos atstovų. Kandidatais gali būti išstatyti ir gyvena kitose apygardose.

30. Keliose apygardose išstatytas kandidatas tas pats asmuo gali būti, jo paties pasirinkimu, renkamas atstovu tik vienoje apygardoje.

31. Tarybos atstovais kandidatus išstatiusioji grupė privalo iš anksto gauti iš jos statomų kandidatų raštinę jų su tikima būti renkama Tarybos atstovais.

32. Tarybon siūlomų kandidatų sąrašė turi būti pažymėta:

Kad jis adresuojamas Laik. KLB Org. K-tui ir kad tame sąrašė išvardintus kandidatus siūlo 30, žemiau pasirašiusieji pilnateisiai lietuviai. Po to seka pats siūlomų kandidatų sąrašas, kuriame pažymima: 1) Eilės numeris, 2) Kandidato pavardė, 3) Vardas, 4) Kandidato gimimo data; 5) Profes-

ja, 6) Gyvenamoji vieta.

Toliau seka 30-ties tuos kandidatų pasiūliusių pilnateisių lietuvių sąrašas,

33. Šių taisyklių 29 str. paminėtų kandidatų sąrašai, kartu su juose išstatyti kandidatų raštiniais sutikimais būti renkama Tarybos atstovais turi būti įteikti ar išsiųsti paštu Laik. KLB Org. K-tui ne vėliau kaip 24 v. — 10 savaičių prieš balsavimo dieną. (data žiūr. pradžioje tik po vienu šių lomu kandidatų sąrašų.

C. KLB TARYBOS RINKIMŲ TAIŠYKLIŲ PAPILDYMAS.

Laik. KLB Org. K-tas savo posėdyje š. m. sausio mėn. 11 d. nutarė papildyti KLB Tarybos rinkimų taisyklių, balsavimo skyrių sekančių straipsnių:

61 a. Nutolusių vietovių nuo numatomų rinkiminių būstinių rinkikams ir mažoms seniūnijoms, turinčioms ne daugiau 10 balsuotojų, leidžiama balsuoti paštu. Tokių balsuotojų sąrašus sudaro Laik. KLB Org. K-tas ir ne vėliau kaip 10 dienų prieš balsavimo dieną pasiūliausio iš jų du neužlipintus vokus ir balsavimo kortelę. Balsuotojas, pažymėjęs balsavimo kortelėje ne daugiau pasirinktų kandidatų, kaip renkama tarybos narių toje apygardoje, įdeda kortelę į mažesnį atsiųstą voką, jį užlipina ir įdeda į antrąjį balsavimo voką, adresuotą laik. KLB Org. K-tui, pažymėdamas antroje voko pusėje savo kaip siuntėjo vardą, pavardę ir adresą ir ne vėliau kaip balsavimo dieną pasiūnia Laikinam KLB Org. K-tui Montrealyje.

Laik. KLB Org. K-tas gautus paštu balsuotojų laiškus, vienai savaitėi praėjus po rinkimų d., pagal siuntėjų adresus suskirsto juos apygardomis ir atžymi balsuotojų paštų sąrašė, išima antruosius vokus ir neatplėštus sumaišo ir suskaito; paskui atidaro balsavimo vokus, suskaito už kiekvieną kandidatą paduotus balsus ir surašo balsavimo protokolą.

Balsavimo paštų duomenis prijungia prie apygardų tiesiogio balsavimo duomenų.

Kiti taip rašo:

„NAUJENOS“

„Kalbėdamas apie VLIKą prof. J. Kaminskas pareiškė: didžiausias už Lietuvos laisvę kovotojas yra žiauriai priešo naikinamoji ir kraujuojanti tauta. VLIKas buvo sukurtas vo kiečių okupacijos metu iš tautos organizuotos visuomenės atstovų. Jis vadovavo tautos vedamai kovai per hitlerinės Vokietijos okupaciją. VLIKui priklauso Lietuvos laisvinimo vadovybė ir dabar; jis tegali kalbėti kovojančios tautos vardu. Visi kiti veiksniai turi su borinuotis VLIKui mūsų vyriausiojo uždavinio supratimu vedini.

Toliau prof. J. Kaminskas pareiškė, kad ir VLIKas yra reikalingas reformų ir sustiprinimo. Mažosios Lietuvos atstovo į VLIKą išleidimo delsimas, jo įsitikinimu, nėra pateisinintas. Bet ir čia tikimasi su siprantant kiliūtis nugalėti.

Ypatingą vis ūdėmėsį atkreipė prof. Kaminsko pranešimas apie santykius su Lietuvos diplomatais. Po to neigiam išpuščio lietuvių visuomenėje, kuris susidarė dėl St. Lozoraičio laikysenos, išryškėjusios ir derybose su VLIKu, visiems norėjosi išgirsti iš VLIKo nario ir Tautos Fondo valdytojo raminančių žinių. Tačiau apsisvilt.

Pasitarimuose su VLIKo atstovais St. Lozoraitis vaidi-

no sfinksą. Savo aštuoniuose punktuose, išeituose Vykdomosios Tarybos delegatams Ni coj, Lozoraitis pretendavo į tai, kad politinė-diplomatine veikla Lietuva laisvinti būtų, beveik išimtinai pavesta mūsų diplomatams, o jų priešakin Lozoraitis stato save kaip diplomatinio šefas. Iš visos Lozoraičio laikysenos prieš derybas buvo pagrindo manyti, kad jis į šefo prerogatyvas yra linkęs dėti daugiau pretenzijų, kaip jam priklausytų už jo lig šiolinius nuopelnus mūsų kraštui ir kaip jam pripažintų patys mūsų pasiuntiniai. Susiprasti nepavyko, bet susiprasti reikia, ir tam būtina, kad pa aiškėtų, kas yra šefas.

Nesusitarimo pasėkmėje lietuvių visuomenėje įvyko susiskaldymas: vieni už Lozoraitį, kiti prieš. Pasigirsta balsų, kad VLIKas jau pasenęs; pas kai kuriuos avantiūrinis elementas reiškiamas noras, kad mūsų kovos vadovaujantį organą sudarytų nauji žmonės, ir kad St. Lozoraičio vaidmuo būtų sustiprintas. Šitos tendencijos, kaip ir kiti separatiniai sąjūdžiai, yra mūsų kovai žalingos, smerktinos ir nugalėtinės, — pareiškė prof. J. Kaminskas.

„Didžiausias aukas kelia tau ta. Įmanomu būdu VLIKas atstovavo ir kovojo už demo-

SPAUDOS APŽVALGA

„MEMELER DAMPFBOOT“ IR „DRAUGAS“.

Skaitytojai dar neužmiršo, kaip buvo išdegusi aštri „Draugo“ užpuolimų akcija prieš „Nepriklausomą Lietuvą“, ir, ta pačia proga, prieš šio redaktorių už tai, kad „Nepriklausoma Lietuva“ pastebėjo, jog miškininko p. J. Kuprionio straipsniai apie Mažąją Lietuvą nesuderinami su lietuvių ir Lietuvos reikalais ir objektyviaja tiesa. Tada „NL“ buvo pastebėta, kad tokiais straipsniais gali pasinaudoti lietuvių ir Lietuvos priešai. Už tai ir p. Kuprionis ir ypač „Draugas“ piktai puolo „NL-vą“.

Bet vokietininkai susilaukė momento, kada pasinaudojo p. Kuprionio ir „Draugo“ autoritetu: 1951 m. gruodžio mėnesio numery Klaipėdos nacių „Memeler Dampfboot“ pasigardžiuodamas atsikerta prieš tuos, kurie, kaip ir „Colliers“, dalinas „jų tėvynę — unsere Heimat“, kuri jiems yra ir Klaipėdos kraštas. Savo teigimams paremti, „Memeler Dampfboot“ naudoja „prof. J. Kuprionio“ autoritetu, kuris esąs „įžvelgiantis ir lietuvių tarpe“.

Konstatuojant šį labai nemalonų prisiminimą, drauge nori si konstatuoti, kad mokslo žmonės ir tikrai įžvelgia politikai, diametraliai priešingai galvoja.

D. EINAMIEJI REIKALAI. Iš kelių vietų jau yra gauta skundų ir protestų JTO dėl naikinamos lietuvių tautos nuo rašai. Laukiame, kad KLB Apylinkių laik. Org. K-tai prie akcijos „Sukilkime prieš tylą ir klaidą“ bus tinkamai prisidėję.

Į pageidavimą, kad spaudoje būtų paaikškinta, kas daryti su išvaziavusio iš Apylinkės ribų lietuvių registracijos kortelė, nurodome į KL Reg. taisyklę 1 str., kuriame sakoma: „Baigus pagrindinę Kanadoj gyv. lietuvių reg. KLB Apylinkių K-tai toliau rūpinasi gimusių registracija, atžymi reg kortelėse mirusius bei išsikėlusius kitur gyventi lietuvius ir šias žinias kas trys mėnesiai siunčia KLB centrinei kortekai.

Mūsų adresas: Laik. KLB Org. K-tas c.o. P. Juškevičienė, 3994 Rosemount Blvd., Montreal, P. Q.

Laik. KLB Org. K-tas. REGISTRACIJOS KORTELIŲ PRISIUNTĖ:

Quobeco apygarda: Montrealis 698 Val d'Or 65

Noranda 116 St. Jean 21

Viso 900

Ontario apygarda:

Toronto 1827 Ottawa 89 Hamilton 537 Welland 236 Delhi 79 London 214 Windsor 118 Oakville 44 Sault S. Marie 179 Timmins 181 St. Catharines — Sudbury — Frankford — Rodney —

Viso 3504

Winnipeg apygarda:

Winnipeg 229 Manitoba 37

Viso 266

Vakarų apygarda:

Vancouver 50 Edmonton 197 Lethbridge 111 Natal —

Viso 348

kratinę Lietuvą. Joks kitas or ganas, vienu ar kitu būdu atkurtas, neturės pagrindo. Mūsų jėgų skaldymas — vieningos veiklos skaldymas žiauriau ginti“.

VARŽYTYNĖS DĖL RYTPRŪSIŲ

„Australijos Lietuvy“ rašo Alb. POCIUS.

„Nejučiomis prieš porą savaičių praėjo 33 metų sukaktis, kai pasibaigus I-jam pasauliniam karui saujelė Prūsijos lietuvių, 1918 metų lapkričio 30 d. Tilžėje paskelbė, jog „atsižvelgiant į tai, kad viskas kas yra, turi teisę gyvuoti, ir į tai, kad mes lietuvių čionai Prūsų Lietuvoje gyvenantieji sudarome šio krašto gyventojų daugumą, reikalaujame mes, remdamiesi ant Vilsono Tautų paties apsisprendimo teisės, priglaidimo Mažosios Lietuvos prie Didžiosios Lietuvos.“

Visi savo parašu šitą pareiškimą priimančieji pasižada visas savo jėgas už įvykdinimą minėtojo siekio pašvesti.“

Tada Mažosios Lietuvos Tarybos atstovavusios virš 600.000 Prūsijos lietuvių balsas nebuvo išklaustas, tačiau varžytynės dėl Rytprūsių dar tuo ne pasibaigė. Šiandien Rytprūsių klausimas beatsistatanciai Vokietijai yra pats kiečiausias.

Dar Vokietijai tebekariaujant, Teherano ir Jaltos konferencijose buvo paliestas Rytprūsių klausimas, tačiau galutinai Rytprūsiai buvo padalyti Potsdamo konferencijoje.

Oficialių dokumentų, tiesa, nėra paskelbta, kam priklauso šiaurinė Rytprūsių dalis su Karaliaučium — Lietuvai ar Rusijai, tačiau JAV-bėse vykstant buvusio visose konferencijose Ruzvelto ir Trumano patarėjo Hopkinso bylai už pastarnavimą „raudonajam carui“, paaikškėjo, kad Keturi Didieji buvo nutarę visiems laikams atskirti Rytprūsius nuo Vokietijos padalinant kraštą vadina-mą „Potsdamo linija“ tarp Lietuvos ir Lenkijos. Pietinė Rytprūsių dalis su Dancigu ir Elbingu teko Lenkijai, o šiaurinė dalis su Piluva, Karaliaučium, Tilže, Isručiu ir Goldape — Lietuvai.

Kadangi tuo metu Lietuvos reikalus „atstovavo“ okupantai, todėl „tėvas mielai sutiko“ Lietuvai priklausančią dalį pasiimti „globoti“.

Šitą faktą patvirtina ir tai, jog tuoj po Potsdamo konferencijos, Vilniuje Paleckis buvo pradėjęs organizuoti „padeškos“ mitingus „už visų lietuviškųjų žemių sujungimą“. „Tiesoje“ taip pat buvo pasirodė keletas tuo reikalu straipsnių, tačiau visi greitai nutilo, nes Stalinas nepanorėjo perleisti Rytprūsius „broliaiškai“ Lietuvai, bet sugalvojo tą sritį prijungti prie Rusijos, Leningrado apygardos administracijos ribose.

Trečias labai svarbus veiksnys tai vakarų pasaulio valstybių naujai išleisti ar išleidžiami žemėlapiai, atlasai, ir mokyklų vadovėliai.

Iki Hopkinso bylos visos valstybės savo žemėlapiuose šiaurinę Rytprūsių dalį, t. y. Mažąją Lietuvą (Minor Lithu-

ania) žymėjo ta pačia spalva kaip ir Rusiją, tačiau po bylos paaikškėjus arba iškilus aišk-tėn kai kurioms paslaptims, visai naujai išleidžiami žemėlapiai ir atlasai pataisė senąsias klaidas taip, kad išskyrus vokiečius ir rusus, viso pasaulio žemėlapiuose pradėta Mažąją Lietuvą žymėti ta pačia spalva, kaip ir visa Lietuva ir sienos vedamos nuo Rudkainio iki Vištyčio ežero. Lietuvos rytinės sienos pažymėtos tokios, kokios buvo iki 1940 m. birželio 22 d., t. y. su Vilnium, Trakais ir Švečionimis.

Kaip tik dabar Australijos knygų rinkoje pasirodė pradžios mokykloms pritaikytas „The new Atlas“ Collins Clear-Type Press, Glasgove, Anglijoje. Kitas vėl gimnazijoms skirtas „The Handy World Atlas and Gazeter“.

Pastarajam atlage ypatingai ryškios Lietuvos sienos ir 49 psl. visos trys Pabaltijo valstybės išskirtos iš „brolisčių respublikų“ tarpo. Lietuva su Karaliaučiumi, Klaipėda ir Vilniumi.

Rytprūsių klausimu išleista taip pat nemažai ir knygų. Viena bene mums įdomiausia yra prancūzų Quai d'Orsay kur siūloma geležinę uždangą palikti prie Elbės, nes „Mažoje Europoje“ t. y. Europoje be Rytų, Prancūzija, kaip ir Karolio Didžiojo laikais, galėtų dominuoti ir būti Europos „širdis“. Kita knyga yra mus įspėjanti būdėti, tai Wilson Harrys „Tais-kos problemos“.

Vokiečiai taip pat norėdami atgauti Rytprūsius įsteigė specialią ministeriją Rytų sritims grąžinti ir propagandai skleist. Visokių suvažiavimų progomis priimamos rezoliucijos reikalaujančios Vokietijai 1920 metų sienos. Persekiojami visi klaipėdiečiai, kurie palaiko ryšius su Maž. Lietuvos Taryba arba skaito „Keleivį“. Maž. Lietuvos Tarybos pirmininkui p. E. Simonaičiui policinėmis priemonėmis sustabdyta kacetininko ir bedarbio pensija ir nuolatiniui puolamas spaudoje, ypatingai per „Memeler Dampfboot“, kurio redakcijoje sėdi visi Hitlerio laikų „herojai“.

Beveik visi Vakarų valstybių autoritetai, apsistodami prie Rytprūsių klausimo, siūlo „nebeпадaryti daugiau tos klaidos, kuri buvo padaryta po pirmojo karo, t. y. paliekant Rytprūsius Vokietijai“. Toliau sakoma: „Palikus Rytprūsius prie Vokietijos po keleto metų vėl turėtume Dancigo konfliktą“. Beveik visur siūloma padalyti Rytprūsius tarp Lenkijos ir Lietuvos, grąžinant tiems kraštams nuo jų atplėstas žemes.

Baigiant norisi tikėti, kad „Potsdamo linija“ taps atsikūrusios Lietuvos valstybės vakarinė siena“.

JUOKDARIAI...

Bimbinė šluotos politika.

Bimba pašaipauja, kad tūlą italų vienuolį Kinijos komunistai privertė dirbti su šluota. Idomu, kaip Bimba rašytų, jeigu ji taip Amerikos valdžia prievarta pristatytų prie tos pačios šluotos?

„Tau ir tolerancija“...

Andrulio ir Prūsėikos ne tikai niekaip negali išprašyti vykti į jų garbinamąją sovietinį „rojų“, bet ir prievartos nevartoja jiems iš USA išvežti.

O Rusijos piliečiai, kad ir kaip norėtų išvykti, iš „rojaus“, negauna nei leidimų, nei net gali prašyti tokių leidimų, nes už tai būtų palaikyti šnipais ir tuojau likviduoti.

Tau, Bimba, ir tolerancija...

„Buržuaziniai prietariai“...

„Laisvė“ įtikinėja savo skaitytojus, kad į koncertus žmonės eina todėl, kad jie esą reikalingi „dvasinio peno“.

Betgi „dvasinis penas“ yra tikrai „buržuaziniai prietariai“.

rai“... Ar „Laisvė“ tą jau užmiršo?

Bimbos „velinimai“.

Bimba primena savo velinimus, „kad lietuviškiems kryžiams (gal raudoniesiems fašistams?) nors pusiau liežuviai sustingstų“... Naciškai kultūrą ringas linkėjimas. Bet, anot Bimbos, „Nickas iš to velinimo neišėjo“. Mat, „šuns balsas dangaus nesiekia“.

Stalinienė norėjo...

Bimba rašo, kad Trumanas gaus progos pabučiuoti Graikijos karalienei ranką...

Gali Bimba juoktis. Bet įsijos caras — diktatorius, Hitlerio draugas ir samokslininkas Washingtoną labai prašė Ru-kas Stalinas su pačia. Ir Bimba labai norėjo, kad Trumanas pabučiuotų Stalinienei ranką. Deja, neišdegė...

Na, Bimba, žino, kad jam džiaugtis nėra ko, nes jis ir jo jos Stalinienei negaus pabučiuoti. Tai ne Graikijos karalienė. Mandrappykis.

Jugtinių tautų organizacijai trūksta informacijų

DR. J. RAGUVIS.

JTO 3-ji komisija, kuriai su nepaprastu meistriškumu, dabartinės sesijos metu, pirminkauja čilietė Figeros, šių metų pradžioje per dešimt dienų skyrė pabėgėlių klausimui. Nors jau tiek metų po karo praėjo, bet pabėgėlių skaičius nemažėja. Anaipol, atsiranda naujos jų rūšys, ypač Azijoje ir vien per geležinę sieną kas mėnesį atbėga per 2000 žmonių.

Šitokios padėties aktyvaizdoje Baltųjų propozicija, reikalaujanti pasmerkti IRO veiklą ir politiką. Be to, 1952 metais, siūlymas praveisti visų DP ir pabėgėlių repatriaciją, jai pat palydėtas kalbos, perpildytos neregėtų melų ir tokių pat kaltinimų vakarams. Tas siūlymas, komisijos balsų dauguma atmetas. Tokio pamokymo SSRS blokui neužteko, jų delegatai nepraleido progos balsui gauti ir kalbėti, kalbėti. Taip visi kalbėtojai pasiskirstė į dvi grupes. Vieni dėstė savo patarimus, savo pažiūras, kaip padėti nelaimingiesiems, kaip sumažinti jų kančias, palengvinti jų senatvės nelaimingas dienas. Teko išgirsti nuostabaus grožio kalbų, persunkusių meile artimui, meile ir pagarbą tiems, kurie drįsta pasipriešinti melui ir smurtui.

Kitokios kalbos buvo čekų, slovakų, lenkų, ukrainiečių ir SSRS atstovų. Iš jų lūpų pylėsi didžiausios pamazgų liūties ir ant pabėgėlių, ir ypač ant valstybių, kurios jėms padeda. „Sabotažas, špiunazas, vergų prekyba, šeimų išskyrimas Australijoje, vaikų pirkimas Prancūzijoje, žmonių, kaip darbo gyvulių pasirinki-

mas darbai, jų išnaudojimas už daug žemesnę kainą nei vietos gyventojai Kanadoje ir Amerikoje. Ir pagaliau, gal pats rimčiausias kaltinimas — jei nebūtumėt jiems padėję, jie nežinodami, kur prisiglausti, kaip prasimaistinti, jau seniai būtų grįžę namo... Daug buvo prieštarių dėl sovietinių repatriacinių misijų uždarymo. Kiekviena kalba, kurios kartais truko valandomis, buvo pajavirinta atskirų asmenų pavardėmis: ten Gratoz stovykloje toks ir toks vogė, ten toks ir toks už norą grįžti namo buvo kalinamas mušamas, skaudžiai tarėjomės grįžti, buvęs vien dėl šio to noro, palaikytas bepročiu ir uždarytas beprotnamy. Matydami, kad jų reikalavimai repatriuoti, neturi jokio pasisekimo, plūdo ir plūdo.

Daugiausiai koliojimosi žodžių gavo ukrainiečiai, mes — nemažai, kaip ir visų kitų tautų pabėgėliai, bet apie lenkus buvo kuo mažiau, tiksliau, beveik nieko.

Antrą kartą visi gavo kalbėti tik po dešimt minučių ir daugumas kalbėtojų, nagrinėtojų ne vien kaip padėti pabėgėliams, bet ir atsikirsdami darytiems užmetimams.

Tarp tų atsakymų labiausiai dokumentuotas, aiškus ir griežtas, kas įdomiausiai energingai balsu paskaitytas, kas retai girdima tarp vakarų delegatų ir kas yra savybė SSRS ir Muzulmonų bloko kalbėtojų, buvo d. „Sabotažas, špiunazas, vergų prekyba, šeimų išskyrimas Australijoje, vaikų pirkimas Prancūzijoje, žmonių, kaip darbo gyvulių pasirinki-

Sandra Scott ir Lome Greene iš Toronto mirties scenoje iš Shakespear'o Othello, kurią jie vaidina trečiądienį, vasar io 6 d. 8 — 10 p. m. per CBC Trans — Canada.

visus puolimus, kurie ilgiausiomis val-mis buvo metami mairu ir dvių blokų santykiams, pabėgėlių problemos nagrinėjimo jė tenka laikyti, kaip pirmą metų paaikšėjimo labai svarbūs lakstingala, kad, pagaliau, angmums dalykai.

laid pradės griežčiau reaguoti. Pirmą. Nė vienas delegatas

LAISVOJI TRIBUNA

Ad. okat is atsako advokatui

Virš minėtu klausimu bandau kreiptis į p. J. Valaitį, kuris kartkartėmis pasireiškia savo be galo „išmaningais“ straipsniais tikslu visus ir visame kame teisti ir pamokyti.

Jeigu jo „pamokslai“ pasirodytų įvairiuose laikraščiuose, tai būtų prileistina manyti, kad žmogus turi daug laiko, atseit gal dirba tik „partimes“, gal ir visai nedirba. Bet kai amžinai tie „pamokslai“ palaiminimai nuo kalno, pasirodo „Tėviškės Žiburio“se, tai pasidaro aišku, kad šitas „išgarsintas tautos balsas“ šaukia tikrai per „krikščionių“ gariaikalbi. Uoliai gindamas ir karštai jaudindamasis ne tikraisiais tautos ir tėvynės reikalais, bet būsimais krik. d. tų viešpatavimo tikslais, žinoma, tiki, kad anie savo uoliam tarnui, gali kai ką numesti.

Paskutiniu laiku tas „garsia kalbis“ buvo aptilęs ir daugelis džiaugėsi, kad „Tėviškės Žiburis“ gal atskratė vieno vi suomenės kiršintojo, kiti gi manė, kad jis išėjo tarnauti kur, treti, net apsigimę pranašavo, manydami, kad nuo perdidelių patriotinių susijaudinimų, sveikata sušlubavo. Tačiau, pasirodė, kad visi apsiriko. Po gerų atostogų, p. Jer. Valaitis, su atgautom jėgom stojo „į atvirą kovą“ su p. Lozoraičiu. Jis metė p. Lozoraičiui pirštinę, net iškilmingai pareiškdamas, kad nekreipias jokio dėmesio į tokius, kurie dėl partinių ar kitokių apskaičiavimų ragina pareikšti protestą prieš tuos, kurie drįsta diplomatų adresu ką nors pasisakyti.

Dėl pačio Jūsų atviro laiško p. Lozoraičiui, aš čia nerandu reikalo išsitariti, nes jis visas esu įsitikinęs, p. Lozoraitis skaitys per žemu dalyku ką

Atidėjus į šalį visa tai, kas surišta su tarptautine politika ir dvių blokų santykiams, pabėgėlių problemos nagrinėjimo jė tenka laikyti, kaip pirmą metų paaikšėjimo labai svarbūs lakstingala, kad, pagaliau, angmums dalykai.

laid pradės griežčiau reaguoti. Pirmą. Nė vienas delegatas

nors Tamstai atsakinėti.

Viena tik norėčiau pasakyti, kol kas kovai už laisvę dirbti niekas ir niekam netrukdo ir trukdyti negali, jei tik tokių darbuotojų atsiranda. Ją visą Jūsų taip išpuštą „ergelį“ iš p. Lozoraičio pusės sukėlė ir kelia ne p. Lozoraitis ir jo bendradarbiai diplomatai, bet pats partijų lizdelis VLIKe.

Dėl diplomatų konstitucingumo p. Valaitis pats pripažįs perdem dvelkia arba partiskum, arba dvasine ubagyste, ir tate, kad abejoti netenka, jie yra savo vietoje, be jėškoto tikslingumo. To pačio tikslingumo ypač norėtusi pamatyti ir pačiame VLIKe. Tačiau jei gu šis VLIKas uoliai nori dirbti tėvynės išlaisvinimo reikalui, tenka tik sveikinti ir jį paremti, bet tas dar neduoda pagrindo pačiam VLIKui, kad jau jis vaidintų egzilinės vyriausybės vaidmenį, tuo subordinuodamas sau buv. tikrosios mūsų valdžios pastatytus diplomatus. Diplomatai stovi savo vietoje ir jų balsas visur ir visame kame turi svorio ir atgarsio, ir VLIKas, toks, kaip jis dabar dar yra, tų funkcijų atlikti negali ir negalės. Tačiau vietos, tiek diplomatams, tiek VLIKui pakanka, — tegu tik Dievas jų darbui laimina.

Kad p. Lozoraitis išstatytų savo „šefystės“ siekimus, to nė vienas, gal išskyrus tik p. Valaitį ir jo bendraminčius, ne mano. Tenka labai suabejoti apie tikruosius demokratinius jausmus pačiame VLIKe, kurie gal nemažiau siekia „šefystės“ hegemonijos savo partijai, nepriklausomybę atgavusi. Baigdamas norėčiau pabrėžti, kad ir aš nemanau turėti no ro su p. Valaičiu per spaudą Nukelta į 8 psl.

nepateikė medžiagos, kaip patys pabėgėliai nenorėjo grįžti; visa darė, kad į stovyklas nebūtų įleistos SSRS repatriacinės misijos; kaip vyko kovos, kaip tų misijų nariai turėjo bėgti nuo pabėgėlių grietų užklau simų ir pludimų, arba atėję nerasdavo nė vieno žmogaus.

Kalbantis su vienu delegatu, teko pareikšti, kad SSRS ambasadorius Paryžiuje, Pavlov, labai mėgsta reikalauti: duokite skaičius, duokite duomenis ir tt. Gal galima būtų jį paklausti, ar tas taip mėgstas „skaičius ir duomenis“ delegatus negalėtų pateikti skaičių vardų, kurie, kad ir su ne labai garbingu turiniu, bet ver tu tų repatriacinių komisijų na- ių, buvo ant jų pilami, o lygiai kiek kartų pabėgėliai jų neįleido ir kėlė tokį triukšmą, kad okupacinės valdžios buvo pagaliau priverstos joms uždrausti lankytis.

Netrukio tarp delegatų ir tokių, kurie su nusteblimu pareiškėdavo: „Girdžiu pirmą kartą, kad pabėgėliai patys griebsi akcijos“.

„Išvada viena: mes nepateikiame medžiagos šitai kovai pa- vaizduoti, o apie ją daugelis JTO delegatų nieko nežino.“

Metas susirūpinti tuo, ir kuo daugiausiai skelbti, surašyti jo klausimu atsiminimų, už- registruoti pasakojimus tų, ku- riams sunku rašyti arba, dē tas.

Margot ir Bob Christie, — sesuo ir brolis, populiarius radijo vaidintojai. Būdinga, kad jie niekad nevaidina kartu tame pačiame vaidinime. Jie dalyvauja 1952 m. radijo sesijoje „Ford Theatre“ (CBC — Toronto).

II.

LIETUVOS SIENŲ PROBLEMA

Antrasis pasaulinis karas skaudžiai palietė Lietuvą. Ji, kaip ir daugelis mažesnių ir didesnių valstybių, susilaukė okupacijų viena po kitos. Tačiau didžiųjų demokratinių valstybių iškilmingi pareiškimai garantuoja ir pavergtoms valstybėms sugrąžinti jų suverenumą. Lietuvos suverenumą atstatant tektų peržiūrėti ir jos sienas, kurios turėtų būti nustatytos taikiu būdu, derinant Lietuvos ir jos kaimynų interesus.

Koreguojant ir sprendžiant Lietuvos sienų problemą, tenka atsižvelgti į du pagrindinius sienų faktorius ir sykiu lietuvių siekimus:

1) surinkti Lietuvos valstybės sienose lietuvių etnografinius plotus;

2) sudaryti valstybę, kuri būtų ekonomiškai pajėgus vietetas kurti savo valstybės piliečių gerovei ir sykiu realus gamintojas užsienio rinkoms, o taip pat pajėgus vartotojas užsienio gaminams.

Kokios sienos geriausiai atitinka tuos reikalavimus?

I. KOKIŲ SIENŲ LIETUVAI REIKIA VAKARUOSE?

1. Lietuvių elementas Rytprūsioje.

Apie 10.000 qkm (inclusive ir Klaipėdos kraštas) šiaurinėje Rytprūsio dalyje, vad. „Mažoji Lietuva“ (kaip antitėze rusų carų valdytajai „Didžiąjai Lietuvai“), yra nuo seniau lietuvių gyventas ir dabar didele dalimi dar tebegyvenamas plotas.

Istorijos eigoje daug pasikeitė lietuvių nenaudai. 18-me amžiuje, po didžiojo maro, buvo prigabenta kraštui svetimų kolonistų (vokiečių); o 19-to amžiaus antroje pusėje imtasi stiprių valstybinių germanizavimo priemonių. Bet ir šitos veiklios pastangos nepajėgė išstipdyti lietuviškai kalbančiojo elemento.

Dvylikoje apskričių 1825 m. iš 368.934 gyventojų lietuvių (su gimtąja lietuvių kalba) buvo 120.264. Atmetus Klaipėdos, Tilžės ir Įsrutės jau vokišką charakterį turinčius miestus, lietuvių buvo 119.956, t. y. — 31,1% visų gyventojų. 1837 m. statistika rodo tose pat apskrityse 456.500 gyv., lietuvių 149.927 gyv. (32,8%). Toliau tose 12-koje Mažosios Lietuvos apskričių lietuviškai kalbančių skaičius mažėja:

lietuvių —		
1852 m. viso gyventojų	523.945,	151.248 arba 28,9%;
1858 „ „	544.918,	139.716 „ 25,6%;
1861 „ „	560.950,	137.346 „ 24,5%;
1890 „ „	718.690,	120.115 „ 19,1%;
1900 „ „	638.619,	109.311 „ 16, %;
1905 „ „	554.581,	98.431 „ 17, %;
1910 „ „	645.131,	93.608 „ 14,5%;

Pastaba prie 1905 m.: (be vakar. Labguvos apskr. dal.)

Tos statistikos jau neatvaizduoja tikrosios padėties. Daug senų vietinių gyventojų, dar kalbėjusių ar tebekalbantių lietuviškai, ypač mišrioje šeimose, užsirašinėjo savo gimtąją kalbą „vokiečių“. Būdavo nemaža, tokių, kurie pažymėdavo dvi gimtąsias kalbas. Statistikoje dažnai figuruoja „vokiečių ir dar viena“, kurią paprastai reikia suprast „lietuvių“. Tad lietuvių skaičius, pav., 1910 metais greit pakyla iki 113.000 gyv. Bet tas skaičius būtų dar didesnis, jeigu tiksliai tokių gyventojų, kurie dar kalbėjo ar suprato lietuviškai, buvo užaugę lietuviškoje aplinkumoje ir nuo mažens apvaldę vokiečių kalbą, būtų galėję užsirašyti, kad jie savo gimimu yra lietuviai, nors gimtoji kalba jau buvo vokiečių. Pagaliau jau buvo ir įvairios naudos pasisakyti, kad priklausoma ne prie valstybės mažumų.

Nežiūrint stiprių germanizacijos ir kolonizacijos pastangų, iki šio karo buvo išlikęs mažesnis ar didesnis lietuvių procentas ne tik dešinėje, bet ir kairėje Nemuno pusėje, Kuršių marių krantais net ligi Labguvos ir iki Priegliaus čsruotės srityje. Neminint detaliau apie Klaipėdos kraštą, kur lietuviškai kalbantysis elementas turėjo aiškia persvarą (pav., 1825 metais Šilutės apskrityje 71,9% lietuvių; Klaipėdos apskrityje 1910 metais — 66,2% lietuvių), anapus Nemuno ilgai būta Letuvai palankių statistikų. 1825 metais net Pakalnės apskrityje buvo 49% lietuvių; Labguvoje — 28,3%, Pilkalnio apskrityje — 39,8%. Vokiečių (ypač ca 20.000 Salzburgerių) kolonizacija buvo stipriai paveikusi pietines Mažosios Lietuvos apskritis. 1825 m. statistika berodė Stalupėnų ap. 20,7% lietuviškai kalbančių; Įsrutės ap. — 30%; Goldapės ap. — 14,3%; Darkiemo ap. — 12,5% dar kalbėjo lietuviškai.

Mažosios Lietuvos suvokietėjimas yra labai vėlybos datos. Per paskutinįjį šimtą metų lietuvių kalbą užrašantiųjų savo „Muttersprache“ procentas dar kiek sumažėjo: Pakalnės apskr. liko 10,1%, Labguvos ap. — 8,1%, Pilkalnio ap. — 6,9%. Labiau jis krito Stalupėnų, Įsrutės, Gumbinės, Goldapės ir Darkiemo apskrityse. Priežastis paaiškinsime vėliau.

Dabartyje apnykęs lietuvių kalbos plotas praecyje yra buvęs žymiai didesnis ir iki vokiečių kolonizacijos 18-jo amž. pirmoje pusėje ištisai apėmęs lietuvių kompaktinę masę. Prof. A. Bezzenberger'is senprūsiskųjų vietovardžių paplitimą. Tuo būdu jis nustatė apytikrį lietuvių gyventą plotą. Ten, kur gyvenamųjų vietų pavadinimai iš lietuvių „kiemas“ („keimėn“) išvirsta prūsiskuoju „kaimas“ („kaimen“), lietuvių „kalnas“ — prūsiskiu „garbis“ ir iš „upė“ pasidaro „apė“, esanti senoji lietuvių sodybų riba. Išėidamas iš tų kalbinių duomenų, Bezzenbergeris nustatė tokią lietuvių kalbos ribą (žiūr. žemėl. Nr. 4): Kirsnakaimis (į pietryčius nuo Labguvos), Rėpėlės (į pietus nuo Vėlavos), Kutkaimis (į vakarus nuo Girduvos), Žilskaimis (į pietus nuo Bartų), Vinkkaimis (į pietus nuo Rastenburgo) ir toliau į pietų vakarus (21).

Ad. Botticher'is prie mažosios Lietuvos ploto priskaičiavo dešimtį apskričių. Bet 19-jo amž. pradžioje lietuviškai kalbėta ne tik tose apskrityse (Klaipėda, Šilutė, Pakalnė, Tilžė,

Ragainė, Pilkalnis, Įsrutė, Gumbinė, Stalupėnai, Darkiemis), bet ir rytinėje Deimenos apskrities dalyje, didelėje šiaurinėje dalyje Goldapės ap., Pilbiškių apylinkėje ir iš dalies Angerburgo apskrityje (žr. žem. Nr. 4) (22).

Tetzner'io išvestosios lietuvių kalbos ribos maždaug atitinka Bottcherio ribas. Tetznerio duomenimis, 7-me amžiui baigiantis dar visas tas kraštas į šiaurę nuo Priegliaus, net iki pat Karaliaučiaus, priklausė į lietuvių kalbos sritį; taip pat Darkiemo ir Goldapės sritys ir visi plotai, kurie buvo šiauriau jų. Alna ir Deimena buvusios pasienio upės.

Tačiau Tetznerio 1897 metų riba jau gerokai pasislinkusi į šiaurę ir į rytus lietuvių elemento nenaudai. Toji siena, vaizduodama lietuvių ir vokiečių parapųjų ribą (iš 1897) nebesiekia Deimenos, enia ji į pietryčius pro Mielaukus (Mehlauken), Papelkiaus (Popenken), Beržkalnius (Gr. Berschallen) iki Įsrutės (Insterburg). O paskui kyla ji į šiaurę iki Aulavėnų (Gr. Aulowionen) ir, siekdama vėl į pietryčius, pra eina pro Žaliąją Silą (Griunheide), Pelininkus (Pelleningen), Malviškius (Malwischken) ir Stalupėnus. Iš ten ji suka į šiaurės rytus link Eitkūnų (Eydtkuhnen). Atskirą kalbos plotą už Vištyčio sudaro: Geryčiai (Gioritten), Enzūnai (Enzuhn), Mielkiemiai (Mehlkehmen), Žydkiemis (Szittkehmen) ir Dubinkai (Dubeningen).

Žemėlapis Nr. 5. iš Dr. Franz Tetzner: Die Slawen in Deutschland, Braunschweig, 1902, 28 p.

Tetzneris pavaizdavo ir visą lietuvių kalbos plotą, vesdamas lietuvių kalbos ribą nuo &ydkiemio iki Dubininkų pro Suvalkus į Gardiną. Iš ten kairiaja Nemuno puse nubrėžė jis ją kairiuoju Ščeros paupiu iki Slanimo. Nuo jo per Naugarduką Tetznerio riba eina tiesiai iki Ašmenos. O nuo Ašmenos ji eina tiesiai į vakarus, apsuksdama patį Vilniaus miestą. Iš čia kairiuoju Neries krantu ji pasiekia lietuvių kalbos masę — Švenčionių — Adutiškio srityje.

Žem. Nr. 6. F. Tetzner: Die Slawen in Deutschland, Braunschweig, 1902, 26 p.

Fr. Tetznerio išvestoji lietuvių kalbos riba Rytprūsioje nedaug kuo skiriasi nuo Al. Zwecko nustatytosios lietuvių ribos Prūsų Lietuvoje.

Žeml. Nr. 7 iš Dr. Albert Zwck: Litauen. Eine Landes- und Volkskunde Stuttgart. 1898. 140 pusl.

Dar ligi 19-to amžiaus galo kaikuriose lietuviškų parapųjų vietose net jaunimo „įžegojimai“ (Einsgnung) buvo lietuviškai atliekami. Alb. Zweck'as paduoda ir duomenis (žr. žmlp. Nr. 8).

Lietuvių teisės į Mažąją Lietuvą nesibaigia vien tik tuo faktu, kad čia praeituose amžiuose būta masinio lietuvių elemento, kurio geroka dalis paskutiniųjų laikų buvo apvokietinta, bet kurį Bezzenbergeris, Toeppen'as ir daugelis kitų istorijos, kalbotyros, geografijos ir kitų gretimųjų mokslų tyrinėtojai iki pokarinių laikų (1921) laikė tenai gyvenančiais nuo seniausių laikų.

Žem. Nr. 8: Dr. Alb. Zweck: Litauen, Stuttgart, 1898, 141 p. (Bus daugiau.)

Lietuviai visur

* Argentinos Karo Laivy- no kapelionas Mon. Dionisio R. Napal, tvirtina, kad kovose už Argentinos nepriklausomybę dalyvavo lietuviai Petras Dautantas, emigravęs Airijon po trečio Lietuvos padalinimo (1795). Dautantas atvyko į Argentinon su Airių admiralu G. Brown ir buvo jo artimiausiu padėjėju, komanduodamas karo laivą „Oriental Argentinno“.

* Vilnietis lietuvis inžinierius Chodasevičius Argentinon atvyko 1866 metais. Po „lenkmečio“ jis buvo išvykęs Turkijon, kur pravedė sieną tarp Turkijos ir Graikijos. JAV pietiniame kare buvo generolo Grant padėjėju. Argentinijoje nupiešė pirmuosius karinius upių planus laike Arientinos, Urugvajaus ir Brazilijos karo prieš Paragvajų. Vedė Argentinijos Corrientes provincijos gubernatoriaus dukterį ir paliko penkis sūnus, gimusius Argentinijoje.

* Argentinos geologų ir mineralogų konferencijoje garbingą vietą užimdavo lietuvis mokslininkas Ignas Domeika. Gimęs Naugardėlio apskrityje 22. 8. 1801, kovojęs prieš carizmą, baigęs aukštuosius mokslus Paryžiuje atvyko į Čilę, kur dirbo mokslo srity, atsivaidamas tą šalį tarptautiniuose mokslininkų kongresuose, perorganizavęs šalies mokslo sistemą, atradęs mineralus argneritą ir domeikitą, mirė Santiago de Chile mieste 23. 1. 1889. Vienas jo sūnus konsulas Argentinos San Carlos de Bariloche, kitas atstovavo Čilę Lol Angeles, Kalifornijoje. Čilėje Igno Domeikos vardas pavadintas vienas uostas ir vienas kalnas. Jis buvo pirmojo Čilės universiteto rektorius.

* A. Kriščiūnaitė baigė germanistikos (vokiečių kalbos ir literatūros) skyrių Illinois universitete. Ji maždaug prieš 2 metus atvyko iš tremties. Dar studijuodama, kartu dirbo prie to universiteto laiko komoje aukštesnėje mokykloje, čia dėstydama lietuvių kalbą. Dabar yra pakviesta toje mokykloje ir toliau pasilikti mokytoja. Prieš atvykdamą į

JAV, Kriščiūnaitė studijavo šį dalyką Pabaltijo universitete Vokietijoje.

* Brazilijoje didžiausios lietuvių kolonijos yra šiose vietose: Sao Paulo priemiestuose Vila Zelina ir Vila Bela, kiek mažesnės kolonijos yra Via Anastacio, Casa Verde.

* Juozas Lukoševičius Brazilijon atvyko 1926 metais. Juozui, norinčiam siekti mokslų, reikėjo dienomis dirbti, o naktimis mokytis. Gimnazijos kursą išėjo „Colegio Ypiranga“. 1933 m. įstojo universitetą į farmacijos skyrių, kurį baigė 1937 metais. Pradžioje atidaryti savo vaistinė, reikėjo nemaža pinigų, tai suėjo draugystė su vienu brazilu. Po 6 m. atidarė Sao Paulo miestą, vienas savo vaistinę. J. Lukoševičius remia lietuvišką veiklą.

* Tautos Fondo Atstovybės Australijoje valdybą, kurios buveinė yra Sydnejuje, sudaro: pirm. — Dr. agr. Juozas Briedis, sekr. — rašytojas Vincas Kazokas ir ižd. — dipl. inž. M. Bogužas.

* Vysk. V. Brizgys iš Chicagos išskrido į Pietų Ameriką.

* Muz. A. Ambrozaitis, su savo bendruomenės choru prieš kiek laiko įgriežė dvi lietuviškas plokšteles: „Miškų gėlė“, „Tėviškėlė“ ir „Gaudžia trimitai“, „Vėliavos iškeltos plakas“.

* Tautos Fondo Komitetas suorganizuotas Sao Paulyje. Komitetą sudarė veikiančiųjų organizacijų atstovai.

* Medicinos studijas Šveicarijoje baigė med. dr. laipsniais J. Pečiulionytė, J. Steponavičius ir Žukauskas.

* Diepholzo gimnazijos bendrabutis priėmė nemažai vaikų, lankančių pradžios mokyklą.

* Dr. Domas Krivickas dirba Kongreso bibliotekoje Washington — Rytų Europos teisiniam skyriui klasifikuoja dokumentus ir sužymi jų turinį. Metinė alga jam numatyta \$ 4.000.

* LŽS skyrius D. Britanijoje turi 12 narių. Šiuo laiku įvyko visų šio skyriaus organų rinkimai. Valdybon išrinkta:

K. Obuolėnas, F. Neveravičius ir prof. S. Žymantas. Pirmieji du perrinkti, o Žymantas naujai išrinktas. Revizijos komisijon: K. Barėnas, L. Trilupaitis ir S. Kuzminskas. Garbės teismas: A. J. Kaulėnas, S. Laucius ir kun. Gutauskas.

* Australijos lietuvių organizacijų derlius: Bendruomenė, kuri apjungia visas kitas organizacijas, A. L. Katalikų Draugija (pirm. agr. dr. J. Briedis), Lietuvos Atgimimo Sąjūdis (pirm. inž. B. Daukus), „Šviesos“ Sambūris Sidnejuje (pirm. J. Kedys), Teisininkų Draugijos Apygarda (pirm. J. Kalvaitis), Lietuvos Inžinierių Sąjunga Sydnejuje (pirm. inž. B. Daukus), Lietuvių Menininkų „Aitvaro“ grupė (dail. J. Bistrickas), Lietuvių Studentų Sąjungos Australijos Apygarda (stud. J. Miknys), Lietuvių Moterų Organizacinis Komitetas, Lietuvių Atsargos Karininkų Savišalpos Draugija, Lietuvių Skautų Organizacija (Dainutis), Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugija (A. Pocius), Antibolševikinių Tautų Bloko Lietuvių Delegatūra, Lietuvių Kultūros Fondo Australijos Apygarda (pirm. prof. P. V. Raulinaitis), Lietuvos Karaliaus Mindango Aukštųjų Mokslo Institutas (dir. prof. P. V. Raulinaitis), A. L. B. Tautos Fondo Atstovybė (pirm. J. Kalauskas), Savišalpos Komitetas (kun. P. Butkus), Lietuvių sportininkų klubai: „Vytis“ — Adelaidėje, „Varpas“ — Melbourne, „Kovas“ — Sydnejuje, „Storm“ — Pertho ir krepšinio komanda — Canberroje, Gerųjų Bičiulių Avilys, įvairios kultūrinės grupės, k. a. Liaudies Meno Mėgėjų Rateis, su tautinių šokių grupe Sydnejuje (vadovas Batūra), Teatro Mėgėjų Studija Adelaidėje (vad. rež. Gučius), Balleto Studija Sydnejuje (vad. T. Pagodinaite) ir chorai Adelaidėje ir Melbourne.

* „Lietuvių Namų“ b-vės Londone visuotinis metinis akcininkų susirinkime dalyvavo 33 asmenys, atstovaujantys 894 akcijas.

M. Bajorinas pranešė, kad bendrovė šiuo metu turi akcijų kapitalą 5.694 svarų. Judomas ir nejudamas turtas įvertinamas 9.509 sv. Maisto, gėrimų, smulkaus inventorius, kreditais įsteigtas Žemės Bankas.

* „Lietuvių Namų“ b-vės Londone visuotinis metinis akcininkų susirinkime dalyvavo 33 asmenys, atstovaujantys 894 akcijas.

M. Bajorinas pranešė, kad bendrovė šiuo metu turi akcijų kapitalą 5.694 svarų. Judomas ir nejudamas turtas įvertinamas 9.509 sv. Maisto, gėrimų, smulkaus inventorius,

Iš visur ir apie viską

— Kolumbijoje lapkričio mėnesį visa spauda margavo nuovai ir nuotraukomis, vaizduojančiomis įvairių departamentų grožio karalienes. Valsybės lėšomis pirktą karūną, kuri kainavo 1,500 pezų, buvo vainikuota „Seniorita Kolumbija“ — visos Kolumbijos gražuolė. Didelę sumą pinigų jai suteikti išleido jos gimtasis miestas Calli ir departamentas. „Karalienė“ teikėsi telegrama pasveikinti sergantį prezidentą ir jį pavaduojantį senatą pirmininką. Visa Kolumbija gyveno gražuolių nuotakomis. „Karalienė“ teikėsi telegrama sesėms, merginoms, kurios buvo išrinktos kandidatėmis karalienės tituluoti gauti. Viena „princesė“ 16 metų mergina iškilmių metu išmylejo čigoną dainininką ir pabėgo su visu taboru ir artima mažą miestelį, kur paėmė šliubą su apskriučiu „širdies ediku“. Tėvai jį ieškojo mergaitės ir radę ją jau ištekėjusią, kreipėsi į vyskupą prašydami panaikinti vedybas.

— Ketveris metus dirbę mokslininkai po šv. Petro baziliką Romoje, Popiežiui įteikė knygą, kurioje yra surašyti jų darbų vaisiai. Kai kas abe-

pinigų kasoje ir banke esama 1.055 sv. vertės. Namus perkant, užtrauktą paskolos ilgalaikę 3.940 sv., trumpalaikę 1050 sv. Ši pastaroji per pirmuosius metus pilnai išmokėta. Dabar liko mokėti tik ilgalaikę paskola lygiomis dalimis po 320 sv. per metus. Pereitame susirinkime išrinkti trijų direktorių, dėl įvairių aplinkybių, metų bėgyje pasitraukė kun. A. Kazlauskas ir F. Senkus. Dėl to, pakvietė R. Baublį eiti direktoriaus pareigą. Šiame susirinkime jis buvo perrinktas direktorium naujam terminui. Trečiuoju b-vės direktorium išrinktas A. Žukauskas — „Lietuvių Namų“ administratorius. Einamuose reikiuose buvo diskutuojama bei direktorių atlyginimo klausimas. Pereitame susirinkime šiam reikalui buvo skirta 300 sv. metams. Šiame susirinkime direktoriaus, savo iniciatyva, sumažino sau atlyginimą ligi 200 sv. metams.

kreditais įsteigtas Žemės Bankas.

Pieno Perdirbimo Kooperatyvai ir jų sąjunga Pienocentras, turėjo savo rankose visą pieno suėmimą, perdirbimą ir exportą. Šie kooperatyvai turėjo narių ūkininkų — 21.701, o pieno pristatytųjų 101.348. Pienocentro eksportas augo taip:

	ton. už	10.437.000 litų
1928 m.	2.643	metric
1929 m.	4.084	"
1938 m.	17.413	"
1939 m.	16.386	"

1939 m. exportą sutrukdė prasidėjęs Antrasis Pasaulinis karas. Svarbiausieji exporto objektai buvo sviestas ir kiaušiniai. Savo sviesto exportu Lietuva užėmė vieną iš pirmųjų vietų kitų valstybių tarpe.

Metai	Gyvos kiaušės skaičius	Beconas	Švieži taukai metric ton.
1924	43.537		1,062
1928	41,827	5,840	1,173.
1930	154,115	17,427	3,189.
1934	46,130	30,663	4,356.
1936	116,952	10,267	5,104.
1937	137,674	10,518	3,498.
1938	153,100		12,400
1939	179,700		16,700.

Be to, Maistas dar exportavo gyvūnų paukščius ir jų mėsa.

1939 m. gale buvo įsteigta linų perdirbimo kooperatyvų sąjunga Linas, kuriai buvo pavesta įsteigti modernines linų perdirbimo įmones ir verstis linų eksportu. Dar veikė trys dideli cukraus fabriai perdirbdami ūkininkų išaugintus cukrinius runkelius. Veikė kooperatyvų sąjunga Sodyba, suimama uogas, grybus, daržoves, vaisius ir tt. juos apdirbdama ir eksportuodama.

Visos šios organizacijos tarnavo Lietuvos žemės ūkiui kelti. Jose visose buvo labai veiklūs ir aktyvūs patys ūkininkai.

2. ŽEMĖS ŪKIS BOLŠEVIKŲ OKUPUOTOJ LIETUVOJ

a) Bolševikų propaganda.

Sovietų Sąjunga, ištikimai eidama imperialistinis senosios Rusijos keliais, jau seniai rengėsi užimti Lietuvą ir kitus kraštus. Tam reikalui iš anksto ruošė kadrų propagandistų ir kitokių pareigūnų, parinkę iš kiekvienos tautos par-

joja ar tikrai šv. Petras yra palaidots po šv. Petro baziliką. Po šių tyrinėjimų nėra jokios abejonės, kad šv. Petro kapas čia yra. Mokslininkams yra pasisėk atrasti patį pirmąjį šv. Petro antkapį. Pirmasis apaštalas buvo palaidotas paprastai, taip, kaip buvo laidojami anų laikų neturtingi žmonės. Vėliau šv. Petro paminklas buvo vis didinamas iki jis išaugo į milžinišką šv. Petro baziliką, jeigu nėra jokios abejonės dėl šv. Petro kapo buvimo po Baziliką, tai nėra taip lengva pasakyti, kurie kaulai yra tikrai šv. Petro. Per daugybę amžių toje vietoje yra buvę daug visokių pakeitimų ir šiandien nėra lengva pasakyti, ar čia nebuvo kas pajudinta anksčiau. Mokslininkai yra radę dvejus griaučius, dėl kurių jie spėja, kad gali būti šv. Petro. Bet tikrai to įrodyti dar negalima.

— Širdžių Sąjunga Chicago paskelbė aukų vąją, kuriuo norima surinkti \$ 600.000, kurie yra skiriami širdies ligoms tyrinėti.

— Nathan Goldblatt vardo fondas vėžio ligos tyrinėjimas remti Chicagos universiteto medicinos fakultetui paaukojo \$ 41.000.

— Kartą Lenkijos apskrities viršininkas vieno valsčiaus viršaičiui prisiuntė terminuotą raštą, kuriame įsakmiai buvo pažymėta: „Skubiai suorganizuoti AKP“. Viršaitis bemačius sušaukė viso valsčiaus partinį elitą, ir išdrožė mitinginį pamokslą, pabrėždamas — be AKP neįmanomas valsčiaus kultūrinis bei partinis veikimas ir tt. Mitingo dalyviai vienbalsiai sutiko. Tuojau buvo išrinkta valdyba, revizijos komisija, o apskrities viršininkui pasiuntė sekančio turinio pranešimą: „AKP suorganizuota. Nariais ir valdybon išrinkti garbingi ir partiniai piliečiai, kurie savo pilietines pareigas vykdė pilnu entuziazmu“. Apskrities viršininkas neapsidžiaugė savo viršaičio bei piliečių partiniu budrumu, o pasiuntė pakartotiną raštą, kad — AKP sutrumpintai reiškia Avinų Kergimo Punktas. Tam tikslui reikalingi keli veisliniai avinai, bet ne partiniai piliečiai.

— Žmonės, kurie sudominti tais kursais, galėtų gauti informaciją švietimo valdyboje savo apylinkėje. Jeigu tokiose vietovėse nėra kursų ir atsirastų šeši kandidatai, tai jiems kursai bus suruošti.

TAUTIEČIAI! Rašykite iš visur apie savo gyvenimą, išskūrimo sąlygas, darbus, perspektyvas. Visi raštai geri ir visi, kiek vieta leidžia sunaudojami.

Rašyti adresu: „Nepr. Lietuva“, 7722 Georg str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q.

— Vargonų muzikos studentai, mokydami groti toje pačioje klasėje, vieni kitiems kenkdavo. Tad jų profesorius išrado būdą prildyti vargonus, Studentai dabar užsideda ant ausų elektroniskus klausytuvus (earphones), pritaistius prie kiekvienų vargonų. Profesorius taipgi naudoja klausytuvą, tėmydamas, kaip kiekvienas studentas groja. Ir klasėje dabar gana tylu, nors pustuzinis studentų vargonuoja tuo pačiu laiku.

— Italių padvigubino karo biudžetą.

— Ottawoj Churchillis gen. Templer patvirtino DB atstovų Burmon, kur pasiryžta likviduoti komunistinius maištininkus.

Tūkstančiai ateivių Kanadoje lanko vakarinius kursus, kuriuose mokinas anglų kalbos. Kad imigrantams būtų lengviau susipažinti su nauja aplinka, kursuose taipogi dėstomi istorija, geografija ir visuo menės mokslas.

Šiuose kursuose naudojami tekstai, kurie parengti Federalinės vyriausybės. Juose randa me tuos dalykus, kurie paskirti ne-angliškai kalbantiems studentams. Pilietybės knygtė yra specialiai paruošta naujiems kanadiečiams. Kursai ne tik padeda įsijungti imigrantui į Kanados gyvenimą, bet ir surasti daugiau darbo galimybių.

Pabaigoje laikomi egzaminai, ir tie, kurie juos išlaiko, gauna provincijos pažymėjimą, kuriame atžymėtas jų anglų kalbos ir visuomenės mokslo žinojimas.

Žmonės, kurie sudominti tais kursais, galėtų gauti informaciją švietimo valdyboje savo apylinkėje. Jeigu tokiose vietovėse nėra kursų ir atsirastų šeši kandidatai, tai jiems kursai bus suruošti.

Zemės ūkis bolševikų okupuotoje Lietuvoje

JUOZAS AUDENAS

2. Buvusioji Lietuvos žemės ūkio pažanga.

Lietuvos žemės ūkyje dirbo ir sau pragyvenimą turėjo 76% vsų krašto gyventojų. Žemės ūkio produktai sudarė visą pagrindą Lietuvos eksportui, dėl ko vyriausybė visą savo dėmesį kreipė į žemės ūkį, kaip viso krašto stipriausiąjį ekonominį faktorių.

Tam reikalui turėjo Žemės ūkio ministeriją, kaip vyriausiąją instituciją, turėjo ir Žemės ūkio rūmus. Visame krašte, kiekvienam ūkininkui prieinamai, buvo apgyvendinti agonomai, veterinarijos gydytojai, kultūrtechnikai, matininkai ir kiti specialistai, kurie tik buvo reikalingi padėti valstiečiams jų žemės ūkio gamybą pakelti.

Plačiai buvo išbujojęs žemės ūkio švietimas. Veikė Žemės ūkio Akademijs su 200—250 studentų, veikė veterinarijos Akademijs su 80—100 studentų, veikė 38 žemesniosios ir vidurinės Žemės ūkio Mokyklos su apie 2000 mokinių. Vyriausybė lygiai buvo susirūpinusi ir pačių ūkininkų švietimu, kaip moderniau ir sėkmingiau ūkininkauti. Be to, pradžios mokyklos mokytojai buvo paruošiami, kad jie galėtų vadovauti Jaunųjų ūkininkų ratams ir kaimo jaunimui padėti ruošti ūkininkauti.

Prie visų dėtųjų pastangų, valstybei kooperuojant su ūkininkais buvo pasiekti tokie ekonominiai padariniai:

Vidutinis metinis derlius buvo:

Penkmečiai:	Gauta tonų:
1909—1913 m.	1,230,000
1924—1928 m.	1,600,000
1929—1933 m.	2,060,000
1934—1938 m.	2,280,000
1939 m.	2,521,000

Kaip matome iš šių palyginamųjų duomenų laisvoji Lietuvoj žemės ūkio derlius pasisekė pakelti daugiau kaip 100% palyginus jį su prieškariniu derliumi.

Kooperatyvų vaidmuo. Prie Lietuvos žemės ūkio laimėjimų, labai daug prisidėjo žemės ūkio kooperatyvai ir jų sąjungos. Tai Lietuvos ūkininkų organizuotos veiklos padariniai.

Vos tik pasibaigus pirmajam pasauliniam karui, Lietuvos ūkininkai suprato, kad jų ekonominė galia yra jų pačių organizuotose kooperatyvuose. Pirmiausia buvo steigiami prekybos kooperatyvai, po jų ėjo kredito kooperatyvai ir po jų pieno perdirbimo kooperatyvai. Prekybinių kooperatyvų buvo apie 250, iš jų apie 150 vadina mės žemės ūkio kooperatyvų sudarė Lietuvos Žemės ūkio Kooperatyvų Sąjungą Lietūkis. Lietūkis užėmė labai svarbią poziciją kaip vidaus taip ir užsienio prekyboje. Jis eksportavo linus, grūdus, o importavo geležį, naftą, druską, cukrų, trąšas, žemės ūkio mašiną ir tt. Lietūkio augimą parodo šie skaičiai:

Pardavimas:	Gauta Litų:
1928 m.	12,229,000
1929 m.	29,393,000
1938 m.	113,909,000
1939 m.	138,911,000

KULTŪRINĖ KRONIKA

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS ANTRAŠTĖ

Nuo Naujų Metų Nepriklausoma Lietuva antraštė nauja. Skaitytojų pakartotinai pareiškimas pasitenkinimo, malonai pranešti, kad jos autorius yra dailininkas p. Alfonsas Dočius, gyvenęs Toronto mieste. Šia proga NL redakcija reiškia jam didelę ir nuoširdią padėką.

Ligšiol dar nepasisekė sužinoti, kas gi buvo autorius senos antraštės? Ji gražiai patarnavo ir jos autoriui taip pat priklausio nuoširdus aciu.

ŠOKTI AR NESOKTI?

Tokia tema dabar Amerikos lietuviai diskutuoja Vasario 16 d. minėjimo formos klausimą. Vieni pasisako: šokti, kiti: nešokti.

Kanadoje tokio klausimo nėra, nes Kanadoje Vasario 16 d. minima rimtinti ir susikaupti. Gali, gal, atskiros mažos kolonijos ir pašokti, bet didžiosios težino tikslai tos dienos minėjimą, bet ne pasilinksminimą.

DINAMITO IŠRADEJAS

Preš 50 metų Alfredas Nobelis išteigė 5 premijas — literatūros, fizikos, chemijos, medicinos ir taikos, — kurioms paliko 34 milijonus švedų kronų. Premijos skiriamos iš to kapitalo gaunamųjų procentų ir tai tiksliai dešimtos dalies, o 9 pėlo dalys eina kapitalo padidimui, kuris per 50 metų iš 34 milijonų išaugo iki 55 milijonų. Kadangi kapitalas nuolat auga, tai ir premijos kasmet didėja, nes didėja iš kapitalo gaunamieji procentai.

Nobelis mirė 1896 metais, bet Švedijos karaliaus pasirašytas fondo statutas buvo paskelbtas 1901 metais, nuo kada fondas faktinai ir pradėjo veikti.

SMUIK. E. KUPREVIČIŪTĖ KONCERTUOJA EUROPOJE

Argentinoje iškili smuikininkė Elena Kuprevičiūtė (pianisto A. Kuprevičiaus sesuo) iš Buenos Aires yra išvykusi Europon. Tarptautinės koncertų bendrovės „Dandelot“ rengiami, E. Kuprevičiūtės smuiko rečitaliai įvyks Londono, Paryžiaus, Amsterdamo, Miuncheno ir Šveicarijos.

TREČIASIS METINIS OPEROS FESTIVALIS

Trečiasis metinis operos festivalis prasidės vasario mėn. 21 d. ir tęsis iki kovo mėn. 1 d. Atrodo, kad Toronto „Opera Festival Association“ priartėjo prie savo tikslo, būtent, išteigti nuolatinę Kanados Valstybinę Operą.

Bendradarbiaudama su „Ro-

yal Conservatory Opera Company“, šita sąjunga pradėjo rengti prieš du metus Toronto visuomenei metinį operos festivalį. Tai buvo tik bandymas. Pirmasis festivalis turėjo nepaprastą pasisekimą ir jo statė, kad tai yra nepaprastas muzikalinis įvykis ir kurį reikia entuziastiškai.

Šiais metais bus pastatyta Smetana'os „Parduotoji nuotaka“, Mozarto „Užburtoji fleita“ ir Massenet'o „Manon“. Pirmosios dvi angliškai, o „Manon“ — prancūziškai.

Daininkai, šokėjai, orkestras ir techniniai personalas sudarys per 150 asmenų.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Axel Munthe. SAN MICHELE. Pirmoji dalis, 328 puslapiai, kainą 2,50 dol. Vertė Pr. Povilaitis. Išleido Terra: 748 West 33rd Street, Chicago 16, Illinois, USA. Tiražas 1000 egz. Spaudė M. Morkūno spaustuvė. 1951 metai.

Axel Munthe yra pagarsėjęs autorius ir šis jo veikalas, kurio išleista jau antra lietuviška laida, yra taip pat pagarsėjęs. Leidinys atrodo labai gerai.

Vytautas Alantas. PRAGARO PAŠVAISTĖS. Romanas. Išleido „Tremtis“ Vokietijoje. Autoriaus adresas: Mr. Vyt. Alantas, 111 Parkhurst E., Detroit 3, Mich., USA. Knyga gražiai išleista, gražiai įrišta.

MŪSŲ VYTIS 1(39) 1952 m. sausio mėn. Skautų vadų ir akademikų rotatorium spausdinamas laikraštis. Adresas: Mūsų Vytis, 6541 So. Campbell Ave, Chicago 29, Illinois, USA.

PELEDA. Bet ne amerikėnė, o wellandiskė, kuri yra anksčiau gimusi už amerikėnį ir vadinasi: Visų neklystančiųjų ir iš klaidų pasikelt negalintiųjų opozicijozu.

AIDAI. 1952 m. sausio m. 1 nr.

Turiny: Z. Ivinskis apie vysk. Bučį, Paer Lagerkvisto trys eilėraščiai, J. Karys-Karec kas rašo apie Lietuvos valituką amžių bėgy, H. Nagio eilėraščiai, V. Ramono novelė ir apžvalgos.

Kompozitorius J. Žilėvičius, kaip susilaukęs 60 metų amžiaus, sausio 20 d. buvo pagerbtas Newark specialia akademija, kurioje kom. prof. Banaikis skaitė apie sukatutininką paskaitą, koncertinėje dalydalyvavo jungtinis šešių chorų choras.

Aktualios vietovės.

INDIJOS GYVENIMO PAINIAVOS

Propaganda.

Esant tokiam būviui krašte, komunistui yra geriausia propaganda pasinaudoti. Ir naudojasi. Bet iki antrojo pasaulinio karo jie buvo labai atsargūs. O savo veiklą suintensyvino pradedus komunistų karo veiksmams Kinijoje. Tuo laiku po visą Indiją pasklido tūkstančiai tam paruoštų, Kremliaus siųstų agentų, kurie pradėjo komunistinę propagandą vesti tarp alkanų, vargo prispaustų kaimiečių. Tie „apaštalai“ mokėdami po kelias kalbas ir daugelį tarmių, greitai surado didelius pasekėjų skaičius. Žinodami tikrą krašto stovį, bei gyventojų nusistatymą, jie savo propagandą vedė labai atsargiai. Nepaliesdami opiausio krašte reikalo — religijos, jie visą savo sugebėjimą nukreipė prieš vakarus. Susaukę žmonių meetingus aiškina, kad bėdas juos kankina dėl to, jog angliai ir amerikiečiai jų kraštą nualino, o ir dabar stengiasi išnaudoti. Ir tik vienintelis jų

draugas yra Sovietų Rusija, kuri per komunistų vedą tautas į laisvę, kuri suteikia gyventojams nepaprastą gerbūvį. Net tą, kad ir nežymią pagalbą kviečia iš Amerikos bei Kanados komunistų propagandistai pasuko savo naudai, aiškindami, jog tai Rusijos Ryžiai ir kviečiai.

Vyriausybė sunkiai beišgali išaiškinti gyventojams tikrą tiesą. Ta propaganda dar labiau sustiprėjo komunistams užvaldžius Kiniją. Ir dar daugiau atsiranda „tiesos skelbėjų“, o jų dėka kraštas tiesiog dievina S. Rusiją, kaip nešančią laisvę ir duoną vargo masei ir jie laukia rusiškų ryžių, kviečių... Gyventojai Sovietų nepažįsta. Girdėdami agitatorių kalbas ir be to, matydami Sovietų atstovybių jiems rodomo „pagelbą“, (įvairios rusų misijos esančios Indijoje, stengiasi gyventojus patraukti savo pusėn, rengia pietus, rodo filmus, lanko kaimus ir duoda po sauja ryžių ir tt.) jie trokšte, trokšte tik komunistinės valdymosi sistemos.

Kaltinimai.

Raudonųjų propagandai sekasi dar ir dėl to, kad prieš nepriklausomybės atgavimą patys indų nacionalistai, važinėdami po kaimus, agitavo gyventojus prieš baltuosius — britus, taip pat jiems suversdami visas kaltes. Tad gyventojams neapkančiant britų, komunistų pasisekimas dar didesnis ir be didelių pastangų.

Neapykanta baltiesiems reiškiasi ne vien tik liaudyje, bet ir aristokratoje. Mr. K. L. Karna žodžiais „... baltieji save skaito aukštesnės klasės žmonėmis ir niekad nepames noro paversti spalvuotus Azijos ar Afrikos gyventojus“. Angliai ir pagaliau visi vakariečiai iš Azijos nori iščiulpti tik turtus ir turi pigios darbo jėgos, bei karo atveju mėsos patrankoms...

Pandith Nehru ir daugumas vyriausybės narių, bijodami vėl pakliūti anglų įtakon, ir išimam šyti į būsimąjį karą, stengiasi vesti jiems izoliacijos politiką. Pačią Rusiją jie skaito taiką mylinčią šalimi, o pagaliau jos ne pažindami, neįsivaizduoja, pavojaus iš jos pusės. Kinijos komunistus jie skaito visai kitais.

Yra vyriausybės ir parlamente ir blaiviau galvojančių žmonių, pramatantių, jog be vakarų pagelbos Indija neatstos ant kojų, o įsigalint komunistui dar greičiau riedės ir praraja. Tie nedaugelis iškelia debatus parlamente, įrodinėdami vyriausybės klaidas, bet opozicija silpna ir jos nedaug yra. Atrodo, kad Amerika Indijos pavojumi jau susirūpino, nes viens po kito ten lankosi įvairūs diplomatai gana dažnai. Gal jiems pasiseks išgelbėti ant rąjį Azijos milžiną nuo Stalino globos.

R. Galinis.

KLAUSIMAI

IR ATSAKYMAI

VEDA JONAS J. JUŠKAITIS
907 Dundas West, Toronto, Ont.

28. Norėčiau įstoti į viešosios policijos kadrą Ontario provincijoje. Pas mus žmonės sėkna, kad ir nepilietis, bet tik su gerom rekomendacijom, gali būti priimamas į policijos mokyklą, o ją baigęs jau būna skiriamas policijos tarnybon. Ar tai tiesa?

(Atsakymas į p. Jono Kedžio, Larder Lake, Ontario, paklausimą).

Angliškoje politinių mokslų terminologijoje diktatoriinei valstybės formai nusakyti kartais yra vartojami žodžiai „police State“, policijos valstybė. Totalitariniame režime, nesvarbu ar jis bujotų USSR, Ispanijoje, Argentinoje ar kitoje šios žemės vietoje, visos policijos pajėgos yra vieno vyriausio vado žinioje, visos policijos aparatas administraciniu atžvilgiu yra centralizuotas.

Panagrinėkime, nors trumpai, kaip administruojamos įstatymų vykdymą ir tvarką palaikančios jėgos vienoje iš parlamentinių demokratijų, Kanadoje.

Royal Canadian Mounted Police (Karliškiosios Kanados Raitosios Policijos) kadrą yra tos federalinės policijos komisio neriausias žinioje. Jam veikimo direktyvas duoda federalinis ministerių kabinetas Ottawoje. O kabinetas už tos policijos narių veiksmus pasiaiskina elektorato daugumai.

Ontario, kaip ir kitų provincijų policininkų, vyriausias viršininkas yra tos provincijos policijos komisio nerius. Šis įsakymus priima tik iš savo provincijos ministerių kabineto, ir nieko kito. Kabinetas, jeigu policija pradėtų savivaliauti, sekančiuose rinkimuose priklausytų nuo rinkėjų valios.

Toronto, lygiai kaip ir kiekvieno kito didesnio gyventojų susibūrimo su miesto savivaldybės teisėmis, policininkas už savo veiksmus yra atsakingas savo vyriausiam viršininkui, miesto policijos komisio neriu. Šis atsakomybę duoda tik miesto tarybai, ir niekam kitam. Taryba pasiaiskina gyventojams, kurie ją išrinko.

Kaip matome iš tų pavyzdžių, trys pagrindinės Kanados policijos rūšys — federalinė, provincijų ir savivaldybių — yra komanduojamos trijų atskirų, vienas nuo kito nepriklausomų ir vienas kitam nesubordinuotų viršininkų — komisio nerių. Policijos pajėgų administravimas yra decentralizuotas.

Iš to išplaukia, kad tarp kitko ir priėmimo į tarnybą sąlygos tose trijose policijos rūšyse turi būti skirtingos. Susi-

Nukelta į 7 puslapį.

AIDAI

Mokslų, literatūros bei meno ir visuomeninio gyvenimo MĖNESINIS ŽURNALAS

Redaguoja ANT. VAICIULAITIS

Prenumerata metams: \$ 5.00; Kanadoje — \$ 5.50;

Kitur — \$ 6.00; atskiras numeris — 50 c.

Susipažinimui vienas numeris siunčiamas nemokamai.

UŽSISAKYTI galima pas vietos platintojus, arba —

AIDAI

Kennebunk Port, Maine

KVIEČIAME UŽSISAKYTI plačiausiai Amerikoje skaitomą laikraštį

„DARBININKA“

Išėina du kartus savaitėje

„DARBININKAS“

buria aplin save daug bendradarbių. Visuose pasaulio kraštuose turi savo korespondentus.

„DARBININKAS“

yra geriausiai informuotas pasaulio lietuvių laikraštis.

Prenumeratos kaina metams:

JAV — \$ 5.00

Brooklyn, N. Y. — \$ 5.50

Kanadoje — \$ 5.50

Užsienyje — \$ 5.50

Pusmėčiui — \$ 3.00

„Darbininkas“ siunčiamas susipažinimui 2 sav. nemokamai.

Adresas:

„DARBININKAS“

680 Bushwick Ave

Brooklyn 21, N. Y.

AR JAU SKAITAI?
MODERNIŠKĄ ILLUSTRACINĮ PASAULIO
LIETUVIŲ MAGAZINĄ.

METINĖ PRENUMERATA \$ 3.—
VISUOSE KRAŠTUOSE. LEIDYKLOS ADRESAS
9204 S. BROADWAY LOS ANGELES 3,
CALIFORNIA, U. S. A.

Pasaulio lietuvių karių mėnesinis žurnalas

KARYS

išėina didelio formato, gražiai iliustruotas, duoda daug įdomios medžiagos.

Redaguoja ir leidžia: kpt. S. Urbonas, B. Aušrotas, S. Butkus

Prenumerata: metams 4 dol., atskiro nr. kaina 45 ct.

Adresas: Karys, 156 Steamboat Rd., Great Neck, N. Y., U. S. A.

NAUJIENOS

PIRMAS IR DIDŽIAUSIAS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS AMERIKOJE

NAUJIENOS visuose Amerikos miestuose ir užsienyje turi savo korespondentus ir nepaprastą gabumų rašytojus, žurnalistus.

NAUJIENOS duoda vėliausias, tikriausias ir geriausias pasaulines, nacionalines bei vietos žinias, straipsnius ir paveikslus.

NAUJIENOS talpina išvietintųjų lietuvių šeimų, giminių bei pažįstamųjų pajieškojimus ir jų atsisaukimus į savo tautiečius.

NAUJIENOS nemokamai spausdina lietuvių draugijų, klubų ir organizacijų pranešimus, atsisaukimus ir korespondencijas.

UŽSIRAŠYKITE NAUJIENAS ŠIANDIEN PAT.

Prenumerata: Amerikoje ir Kanadoje \$ 9.00, pusei metų \$ 5.00; Chicagoje \$ 10.00, pusei metų \$ 5.50; užsienyje \$ 11.00, pusei metų \$ 5.50.

Adresas: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill., U. S. A.

KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI.

(Atkelta iš 6 psl.)
nybai; 6) turi nemažiau kaip 2 „High School“ klasių arba to lygų išsimokslinimą ir išlaiko bendro išsilavinimo egzaminus; 7) yra tinkamo charakterio ir papročių bei pristato tris primtinas raštiškas charakterio rekomendacijas; 8) turi Ontario provincijos šoferio ar vairuotojo licenciją; 9) yra pasiūšęs, jeigu priimtas, tarnauti bet kurioje Ontario provincijos vietoje.

3. Miestų savivaldybių policijos statomi reikalavimai.
Kiekviena savivaldybė stato skirtingus reikalavimus norintiems tarnauti jos policijos pajegoje. Kaip pavyzdį paimkime Toronto.

Priimdami vyrus į policijos tarnybą, Toronto miesto policijos departamentas vadovaujasi šiuo metu savo 1951 m. ba

landžio 10 d. išleistomis instrukcijomis. Kandidatas privalo kreiptis asmeniškai į policijos apmokamąją mokyklą, policijos štabą, 149 College Street, Toronto. Kandidatas turi atitikti šioms sąlygoms:
1) turi būti Kanados pilietis pagal gimimą, kanadiškos ar europietiškos kilmės! Tokiu būdu naturalizuotam Kanados piliečiui kelias į tą kadrą yra užkirstas, lygiai kaip ir Kanados piliečiui, pagal gimimą, jeigu jis yra spalvotos odos. Išimtis yra daroma tik asmenims, kurie yra tarnavę ginkluotųjų pajėgų aktyvioje tarnyboje. Bet ir jie turi būti Kanados piliečiai; 2) turi pristatyti Toronto miesto policijos vyr. gydytojo pažymėjimą, kad yra geros sveikatos; 3) būti nemažiau

kaip 5 pėdų ir 10 colių ūgio ir sverti nemažiau kaip 165 svarus; 4) turėti nemažesnę kaip 2 klasių „High School“ mokslo; 5) išlaikyti bendro išsilavinimo egzaminus; 6) turi pasižadėti laikytis Toronto policijos savišalpos fondo nuostatų ir 7) sutikti apsigyventi Toronto miesto ribose. Atatin kantis šioms reikalavimams kandidatai dar skyringuojujiami priėmimo komisijos.

Susipažinus su įstojimo sąlygomis į tris pagrindines policijos pajėgų rūšis Kanadoje, vienas reiškinys atkreipia į save kiekvieno mūsų tautiečio, atvykusio į šį kraštą, ypatingą dėmesį. Tai reikalavimas, kad kandidatas būtų Kanados pilietis. Ta sąlyga yra viena iš pagrindinių ir absoliutė. Jos atžvilgiu jokių išimčių nėra da

roma.
Malonu, kad Jūs, p. Kedy, davėte savo sutikimą atsakyti jums per „Nepriklausomą Lietuvą“. Tikiu, kad pasitarnavau ir visai eilei kitų jaunesnio amžiaus mūsų tautiečių, kurie paskutiniųjų mėnesių bėgyje mane užvertė savo laiškais, teiraudamiesi, tuo pačiu jiems rūpimu klausimu. Kiekvienam asmeniškai laišku atsakyti man yra fiziškai neįmanoma.

(Copyright)

NAUJAI ATVYKUSIEMS

į Kanadą „Nepriklausoma Lietuva“ siunčiama bargan, ligi jie užsidirbs ir galės atsilyginti.

Prašoma pranešti tiksliai adresas

VEDA SKTN. INŽ. J. BULOTA.

Skautiškos Kalėdos.

Kalėdų šventės Bostono lietuviai skautai kukliai, bet gražiai atšventė. Gruodžio 22 d. ALTS-gos vietos skyriaus name buvo kalėdinė skautų vietininkijos sueiga. Ten vietininkijai ir svečiams buvo pirmą kartą šiame krašte pristatyta lietuviška trispalvė, kuri 1950 m. vasarą plėvesavo — 7-je pa sauliniėje skautų Jamboreeje Bad Ischl, Austrijoje. Sveikin damas svečius ir skautus, vietininkas pskt. L. Končius pranešė, kad iš tos pat Jamborees yra gautas sunkus grandies re težius. Ta grandinė juosė lietuvių ir kt. tremtinių skautų vartus su tautiniais herbais, tuo simbolizuodama tų tautų nešamą anapus geležinės uždangos priespaudą bei kančias.

Išpūdingai skautus sveikino didelis skautų bičiulis dr. B. Kalvaitis, nupasakojęs apie nežinomo jauno skauto — Lie tuvos partizanų ryšininko pa siaukojimą kenciančioje Tėvyneje. Sueigoje buvo užžiebtą eglutę. Prie jos jaunieji skautai deklamavo eiles, skaitė Kalėdines legendas, giedojo giesmes ir su tik jaunoms širdims galimu įsijautimu pavaizdavo Kristaus atėjimą žemėn — ku kion prakartėlėn. Užbaigai skautų dvasios vadas kun. J. Klimas jautriai nupasakojo

lietuviškųjų Kūčių papročius ir simboliką. Tai buvo skautiškos šeimos šventė, kurią skautukai su tėvais ir svečiais užbaigė laužydami Kūčių plotkelę — prašydami atleidimo, rodydami gerą valią ir norą siekti taikos.

JAV lietuviai skautai nepamiršo savo brolių Vokietijoje. Dar gerokai prieš šventes buvo išsiųstos Kalėdinės dovanos Aušros tuntui Diepholze, Vokietijoje. Šiam tikslui Baltijos vietininkija Detroite surinko 170,— dol. aukų, Vytauto Didžiojo draugovė Clevelande — 170,— dol. ir „Lapinų“ būrelis Bostone — 80,— dol.

Auka skautams vietoje sveikinimų.

Skt. prof. Ig. Končius namie sveikstantis po operacijos, vietoje šventinių sveikinimų pažįstamiems ir bičiuliams, paaukojo Bostono lietuvių skautų vietininkijai — 5,— dol. Skautai jam reikią brolišką padėką ir linki greičiau visiškai pasveikti.

J. B.

LIETUVIS BATSIUVYS.

Pataisymai ir užsakymai.
4666 Park Ave, Montreal.
Telefonas: DO 0357.

Jono LADYGOS baldų studijoje „ARTIS“

priimami užsakymai ir pataisymai sofų, fotelių (chesterfields), „St. Louis Textiles“ medžiagų ir baldų atstovybė fabriko kainomis.

LIETUVIAMS SPECIALI NUOLAIDA.
3 East Notre Dame St.,
Telefonas MA 1006.

PAVYZDINGAS ENKAVEDISTA

BET IR TAS TUREJO BĖGTI...

Kodėl Hora turėjo bėgti

Nežiūrint savo kilaikumo, Hos „darbas“ buvo daugiausia eilinė rutina, ir tai buka rutina. Jis niekuomet nebuvo pakankamai žymus, kad jam būtų patikėję „svarbesnius darbus“, kaip tai įsėdinimas šnipų į valdžios įstaigas, steigimas agentų provokatorių grupių, rinkimas informacijų arba vykimas į užsienį. Jis buvo skiriamas diena po dienos pareigoms, ko kasdieninės policinės valstybėje, kaip tai sekimas piliečių, samdomas šiuiklinėtojų („savanorių šnipelių“), rinkimas popiergalių ir kt. smulkmenų, kurios gali būti „reikalingos“, ir tt.

Jis dirbdavo 8 val. per dieną, šešias dienas per savaitę, gavo apmokamas atostogas, kaip ir visi. Jis gaudavo 6.000 kronų mėnesiui, tai yra apie 120 dol. Patyręs darbininkas, amatininkas gauna nuo 4.000 iki 7000 kronų.

Buvo nedidelis sunkumas, kai Hora įsigėdė vesti. Jis turėjo pasirinkęs mergaitę, buvo sių kompartijos narę nuo 1946 m. ir pasižymėjusią steigiant kolchozus, tačiau kai jo viršininkai patyrė, pasirodė, kad ji yra „netinkama“, nes jos tėvas kadaise turėjęs 40 hektarų ūkį, ir jam patarė pasiješkoti „geresnės“, ką jis, kaip ištikimas komunistas ir padarė.

Paklaustas, kaip jam pasisekė pabėgti, Hora papasakojo: „Tai nebuvo lengva. Pabėgimas yra neįmanomas, jei neturi pažįstamų SNB pasienio sargyboje“.

Per 60 kilometrų nuo pasienio visoje zonoje kiekvienas keliaująs asmuo yra sulaikomas, Mat jis buvęs santykiuose su titoistais. Jau tuomet aš turėjau suprasti, kad su manim baigta. Bet aš vis raminau save, kad tai bus pamiršta, ir už

reikalus verčia. Norint įžengti 20 kilometrų pasienio zoną jau reikalingas specialus leidimas iš artimiausio „tautinio komiteto“.

Paliai pačią sieną per kas pusę mylios yra pastatyti sargybos bokštai su prožektoriais ir kulkosvaidžiais. Sieną saugo SNB vyrai su policijos šunimis. Sargybos keičiamos kas 8 savaitės, kad nesusipažintų su vietiniais. Tas sargybų mainų vykdymas pagal slaptą tvarką, rašti, kad pašaliniai nepatirs Senesiais laikais pasienio sargybos šaukdavo „stok!“ tris kartus, ir tik tada šaudavo. Dar bar šaunama be perspėjimo neklausiant nieko, bet tik į tinas. Net sargybiniai sargybinius nekarta persovė, iš tolo negalėdami atskirti, kad „savas“. Prie SNB ypatingoms pasienio vietoms saugoti skiriami dar kariuomenės vienetai. Mažiausias sargybinio neatydumas griežtai baudžiamas.

Nepaisant tų priemonių, Hora įsisėkė pabėgti, kadangi jis turėjo ryšius su pasienio SNB sargybiniais.

„Aš prigavau patrulių tvarkaraštį“, jis paaiškino. „Ir aš pažįstu visą tą pasienio sritį, mat pereinatis metais man teko toje vietoje suareštuoti keleto žmonių“.

„Kodėl bėgai?“

„Aš padariau klaidą prieš ketletą mėnesių“, paaiškino Hora. „Aš turėjau suimti vieną žmogų, bet aš žinojau, kad jis turi draugų. Aš norėjau pagauti juos visus, ir aš laukiau per ilgai. Jie visi pabėgo. Negana to, mano žmonos gimnaitis buvo suimtas už krašto išdavimą. Mat jis buvęs santykiuose su titoistais. Jau tuomet aš turėjau suprasti, kad su manim baigta. Bet aš vis raminau save, kad tai bus pamiršta, ir už

Nukelta į 8 psl.

TABAKO ŪKIAI PARDAVIMUI

\$ 2,500	imokėti — 50 akrų, 17 akrų teisių, 3 kilns, visas inventor. ir mašinos	\$ 25,000
\$ 3,500	— 50 akrų, 15 — teisių, dvi naujos kilns su alyva, naujas šiltadaržis, su visom mašinom ir arkliais; kaina	\$ 24,000
\$ 3,500	— 100 akrų, 20 — teisių, dvi kilns, pilnai įrengta	\$ 25,000
\$ 4,000	— 76 akrų, 21 — teisių, trys kilns, naujas traktorius ir du arkliai, atskiros mašinos traktoriui ir arkliais	\$ 38,000
\$ 5,000	— 63 akrų, 21 — teisių, 3 kilns su alyva, visi puikūs trobesiai, traktorius ir taip pat mašinos dviejų rūšių	\$ 30,000
\$ 6,000	— 75 akrų, 23 — teisių, 3 kilns, pilnai įrengta	\$ 29,000
\$ 6,000	— 100 akrų, 35 — teisių, 5 kilns, su viskuo	\$ 35,000
\$ 7,000	— 200 akrų, 37 — teisių, su inventorium ir mašinom	\$ 39,000
\$ 9,000	— 100 akrų, 36 — teisių, 5 kilns, traktorius, kaina	\$ 42,000
\$ 10,000	— 105 akrų, 33 — teisių, 5 kilns, traktorius, kaina	\$ 40,000
\$ 10,000	— 160 akrų, 29 — teisių, 5 kilns, 2 naujos barnes, puikus namas, trys arkliai ir visos geros mašinos. Langton distr.	\$ 44,000
\$ 20,000	— 145 akrų, 45 — teisių, 7 kilns su alyva, du gyv. namai, du šiltadaržiai, traktorius, arkliai, steamer, lyg pirmos rūšies tabako žemė. Langton distrikte	\$ 90,000

Turiu daug kitų ūkių su įvairiais įnešimais. Sarašas keičiasi kas savaitę.

Prieš perkant ūkį nesigailėsit kreipdamiesi į:
CHARLES POCIUS REAL ESTATE BROKER TILLSONBURG, Ont. Tel. 829 J.

ĮVAIRIŲ MASINŲ—KARŲ TAISYMAS

IMPERIAL AUTO COLLISION

G KERAITIS,

Motorai, sparnai, durys. Taipogi dažymas pagal didelį spalvų pasirinkimą. Mašinos paimamos iš namų ar iš sugedimo vietos kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro, išaukiant telefonu JU 4773.
— Lietuviams patarnaujame papigintomis kainomis. —
— 561 — KEEL ST. TORONTO, Ont. —

7582A, Rue Edouard, Ville Lasalle TR. 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool 4337 Verdun Ave., Verdun. YO 3323.

J. Alcide Blais, 29—4ieme Ave nue, Ville Lasalle. TR. 7849.

ŽURNALAI, naujausi BELETRISTIKOS LEIDINIAI ir įvairių sričių MOKSLO KNYGOS vokiečių kalba tiesiog iš Vokietijos per lietuvišką importą ir persiuntimo firmą.

Reikalaukite mūsų kainoraščių!

A. PAULAITIS

Importe - Exporte.

Wangen - Allgau — Germany.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus Kiekvienu metu (išskyrus sekmadienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

BOURBONNAIS REFRIGERATION SERVICE
273 — 1 Ave., Ville Lasalle.

Tel. TR 8351.

Šaldytuvų ir įvairių elektrinių motorų taisymas.

DIDELIO PATYRIMO VALYMAS - TAISYMAS
DE LUXE CLEANERS

Paėmimas ir pristatymas dieną ir vakarais.

Sav. P. Rutkausko Tel.: NE 5-0303; 143 — 8 Lachine.

FOTO STUDIJA O. G. ASMENIS

1248 Mackay St., apart. 1. Montreal. Tel. WE 5543.
Fotografuojame parengimuose, vestuvėse ir kituose atvejuose, ir pagal pareikalavimą Tamstų namuose. Portretų nuotraukos daromos studijoje. Pasų bei liudijimų nuotraukos. Priimu mėgėjų filmas išvystymui, kopijavimui ir papildinimui. Aukštos kokybės darbas. Kalbame angliškai, prancūziškai, latviškai, vokiškai, rusiškai.

BELLAZZI - LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.
Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai. Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

Lietuviška moterų kirpykla

DARO SUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.
Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).
2521 CENTRE St., Montreal. Tel. FI 0208.

L. JAUGELIS

NAMŲ REMONTAS IR DAŽYMAS.

Tel.: PL 7588; 3805 Arcade St., Montreal, Que.

DOMINION AGENCIES BUREAU

16 Woolworth Bldg.,

PORT ARTHUR, Ont., CANADA

Kas yra suinteresuotas atgabenimu giminių ar pažįstamų į Kanadą, prašau kreiptis į mūsų įstaigą, kuri jau ilgą laiką kai tvarko IMIGRACIJOS reikalus. Taip pat įvairių dokumentų reikalus: pasus ar pilietybės dokumentus ir laivams bilietus į įvairias pasaulio šalis.

LIETUVIŠKA

BALDŲ KRAUTUVĖ

IR DIRBTUVĖ

PARDUODAME GATAVUS, PRIIMAME
UŽSAKYMUS IR PATAISYMUS.

ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING CO
899 BLOOR. ST. W. TORONTO, TEL. LO 1438.
SAV. J. KAMICHAITIS. PATARIMAI VELTUI.

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR
TAISAU SENUS
KAILINIUS PALTUS.

DUODU GERĄ KAILIŲ
PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU
SĄŽININGAI
IR ŠVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS
KAIP KITUR.

688 ALLARD Ave, Verdun.
Telefonas HE 5853.

Kreiptis po 6 val. vakaro,
šeštadieniais — visą dieną.

MŪSŲ SPORTAS

PIRMIEJI ŽINGSNIAI

Po ilgesnio laikotarpio amerikiečių lietuvių spaudoje pasirodė pirmasis laikinio sporto komiteto, susiorganizavusio Toronto žaidynių metu, pranešimas.

Tuoju po komiteto sudarymo, į kurį įėjo aktingųjų klubų atstovai, amerikiečių tremtinių sluogsniuose buvo sudaroma keista pasipriešinimo ar net apkalbinėjimo nuotaika, bandant pirmuosius organizatorius, kurių nuosirdumu sportinė veikloje nebuvo jokių davių suabejoti, atvesinti, kad per daug išsišoko. Šitie gandeliai ir nepagrįsti prasimanymai, trodo, išėjo iš buvusio Vyr. fizinio auklėjimo komiteto aplinkos, kuris per 3 metus nepajėgdamas, nežiūrint buvusių žodinių atsisaukimų, konkrečių darbų sutelkti tremtinius sportininkus į planingą veiklą, likosi šešėlyje.

Šito „persiorganizavimo“ laikotarpįje įvyko atmainų ir amerikiečių spaudoje sporto skyrių vedime: „Draugo“ mėnesinio priedo vienas iniciatorių Pr. Lesevičius dingo iš horizonto, kitas žinomas Br. Ke turakis kurį laiką pradėjo reikšti „Naujiene“. Vėliau prie jaunųjų ateitininkų prisijungė skyrių perėmė naujienietis E. Škaičius.

Taigi, vykstant žodiniams ir veiksmingiems persigrupavimui, laik. komitetas rado reikalo pa brėžti, kad jis nelaiko save kompetentingu spręsti sportinio gyvenimo problemų ir tik atlieka paruošiamąjį darbą, ar ba pasitenkina minimalių funkcijų atlikimu. Tikras gaires nustatys visuotinis suvažiavimas, kur be iniciatorių dalyvaus ir teisiškai veikias (!) vyr. FASK-as ir kiti sporto susidomėję.

Linija reikiama paimta kompromisinė ir tuo atžvilgiu naudinga didesniais sporto susidomėjimui. Reiktų tikėtis, kad galutinė Amerikos sporto vadovybė bus sudaryta iš pasi-

šventusių sportui asmenų, nes kitu atveju, kaip kai kurie kurozai rodo, ten gali prisėsti asmenų gerai manančių apie savo gabumus, bet mažai pasireis kiančių kasdienos darbe.

Laik. Komitetas, nežiūrint uždaro Kanados apygardos, savo nutarimus turėtų garsinti ir kanadiškojo spaudoje, o ne pasitenkinti vienu kitu amerikiečių, nes reikalas yra labai bendro pobūdžio.

— alpk —

VYTIEČIŲ DEMESIUI

Su ankstyvu pavasariu Toronte įvykstančioms pabaltiečių žaidynėms pasiruošti stalo teniso sekcijos nariai pranešama, kad ping-pong treniruotės pravedamos pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 7 v. parapijos salėje. Norintiems pažaisiti kitomis dienomis reikia susitarti iš anksto su sekcijos vadovu Pr. Gvildžiu, tel. MI 4378.

Vyrams tinklininkams ir ypatingai moterims išsijudinti gauta treniruotės patalpa ukrainiečių salėje 402 Bathurst St. šeštadieniais nuo 1 val.

Vyties futbolininkai, kurių visuotinis susirinkimas dėl vykstančio tramvajų streiko buvo nukeltas į artimą ateitį, bandys sudaryti vieną lietuvių komandą ir dalyvauti kokios nors senjorų lygos varžybose. Būsimos susirinkimo data bus paskelbta plakatais prie bažnyčios ir lietuviškų įmonių. Buvę abiejų komandų nariai ir kiti futbolo mėgėjai kviečiami būtinai dalyvauti susirinkime.

P. KERES SOV. SAJUNGOS MEISTERIS

Simpatiškas estas Paul Keres, kuris dar nepriklausomybės laikais garbingai atstovavo savo mažąją tėvynę tarptautiniuose susitikimuose ir buvo laikomas rimčiausiu kandidatu pasaulio meisterio titului, stipriojo 18 šachmatininkų konkurencijoje išplėdė Sov. Sąjungos meisterio vardą. Jis laimėjo

12 taškų ir prarado 5. Antrojo ir trečiojo vietos lygiomis užėmė E. Geller ir V. Petrosian, abu psiekę 11½—5½ pasekmę. Didmeisteris ir vienas gabiausių jaunųjų sovietų žaidėjų V. Smyslov užbaigė ketvirtuoju 11—6. Po jo seka pasaulio čempionas M. Botvinnik ir kiti žinomi šachmatų vardai, kaip D. Bronšteinas, Y. Averbach, S. Flohr, etc.

Lietuviškų pavardžių pirmaujančioji grupė nesimato. Anglų sporto spaudoje, aprašinėdama šias varžybas, be išimties pabrėžia P. Kereso estišku mą.

ADELAIDĖS LIETUVIAI SPORTININKAI DIRBA

Po gražiai pavykusių laimėjimų šių metų sporto sezono, mūsų sportą mėgstantis jaunimas Adelaidėje ruošiasi ateinančių metų sezoną išeiti dar su naujomis jėgomis ir su įvairesnėmis sporto šakomis, būtent:

— Mergaičių krepšinininkų komdos įsisteigimas laikomas įvykiu faktų. P. Kalvaitienė vadovaujant treniruotės jau vyksta. Kiek teko nugirsti ir čia šaukiami reikiama mūsų garsoji sportininkė A. Snarskytė.

— P. Zamoiskis organizuoja lauko teniso komandą (vyrų).

— A. Snarskytė kviečia lietuvaits treniruotis ir išbandyti savo gabumus stalo tenise.

— Žymus mūsų šachmatininkas ponas Arlauskas pasižadėjo organizuoti Adelaidės lietuvių šachmatininkus.

— Dėl mūsų šaukių krepšinininkų kitų metų sezonui varžosi dvi australų krepšinio lygos, bet mūsų šaukiams dar neapsisprendė (derasi).

Gal vėl išvysime austrlišką spaudoje lietuvių sportininkų veidus, skaitysime lietuvių vardu, girdėsime minint mūsų Tėvynės vardą, — dėka mūsų judraus jaunimo.

Šia proga, sporto klubo „Vyties“ Valdyba kviečia visą lietuviškąjį Adelaidės jaunimą susidomėti čia suminėtomis sporto šakomis ir pasirinkti kurią iš jų, užsiregistruoti pas sporto klubo valdybos narius, arba pas atskirų sporto šakų vadovus — trenerius.

LIETUVIS — VICTORIJOS VALSTIJOS BOKSO ČEMPIONAS

Lapkričio 30 d. Melborne mūsų tautietis Pranas Mikulius šeštame rounde nugalėjo žymų australų boksininką Baby-Greville ir taškų santykiu 10—7 laimėjo Viktorijos bokso čempiono titulą.

PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos. Krautuve atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

CAPITOL FURNITURE CO.,

391 St. Catharine St. W. Montreal.

Penki aukštai baldų PHILIPS ir kitų firmų radio aparatų ir elektrinių reikmenų. Visi kiti jūsų namų reikmenys.

Lengvos mokėjimo sąlygos — žemiausios kainos.

Mūsų prekybos vedėjas Mr. J. J. RUSSELL kalba lietuviškai ir yra krautuve kasdien.

TEL. LA 8621.

NELAIMĖJE NETEKSI VISKO,

bet

Alberto Norkeliūno

Agentūroje

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

už \$0.01 \$1.000.00

.01 per dieną apdraudžia Jūsų visą turtą iki \$ 1.000.

Sąžiningas patarnavimas visose draudimo srityse.

Agentūra atstovauja 8-as iš rimčiausių draudimo b-vių.

5637 Jeanne D'Arc Ave., Montreal 36, Que.

Telefonas: CL 2363

SOV. SAJUNGA — HELSINKIO OLIMPINIŲ ŽAIDIMŲ DALYVĖ?

Sporto spaudoje pastoviai pasirodo spėliojimų apie Sov. Sąjungos, kuri visą laiką laikėsi nuosaliai bevis visų tarptautinių susitikimų, būsimą dalyvavimą sekančiojo pasaulio olimpiadoje, kuri įvyksta šiais metais liepos 19 — rugpjūčio 3 dd. Suomijoje. Tam pagrindą davė Sov. Sąjungos išėjimas į Olimp. Sąjungą ir be to, paskutiniu metu sovietinėje spaudoje kursuoja vedamieji apie pasiruošimą žaidimams ir sovietinio jaunimo būsimą pranašumą prieš degenuojančių kapitalistų apmokamus pasaulio sportininkus.

Jei šitie spėliojimai išsipildytų, susidarytų išpūdingas sovietinių sportininkų, kurie oficialiai, nežiūrint visiškos valstybės globos, laikomi mėgėjais, palyginimo su vakariečiais žaidžias.

Iš Maskvos dažnai seklbiai sovietų atsiekti pasaulio rekordai, kurie tačiau dėl uždarytų sąlygų neįmanomi patikrinti. Tame reikale komunistai labai pabrėžia propagandinę pusę. Tuo tarpu, kai sovietams ar jų satelitams tekdavo, tiesa, labai negausiai, susitikti svetimoje aikštėje, šio skelbimo pranašumo be retų išimčių nesumatė. Priešingai, jų atstovų nuotaika dažniausiai reikėsi pagėrimo kryptimi ir neviena sporto žvaigždė atsisakė grįžti atgal, nežiūrint įvairiausių sankcijų.

Kitas spėliojimas, kad gal sovietai pradžia pabandyti žiemos sporto varžybose, pravedamomis vasario 14 d. Oslo Norvegijoje, neišsipildė, nes užsiregistravimo terminas jau pasibaigęs be jų pareiškimo. Atsiimanant Sov. Sąjungos pajėgumo šioj srity, jie nesudarytų jokios rimtesnės konkurencijos toje grynai buržuazinio sporto sekcijoje.

ADVOKATAS ATSAKO ADVOKATUI

Atkelta iš 3 pusl. Tais ar kitas klausimais ginčytus, nes tam neturiu laiko. Vieton to patarčiau p. Valaičiui susirasti kitą oponentą ir smagiai sau pasijodinėti partiniais arkliais.

Šį stripsnelį parašiau tik todėl, kad be galo įkyrėjo tas Jūs šauksmas, kaip pats muša, bet ant kito rečia — ir dar ne teisingai.

Je kas p. Valaičiui nepatiktų iš mano pareiškimo, iš anks to atsiprašau, bet, rodos, demokratinėje Kanadoje gyvenant, žodžio ir minties laisvė yra galima. . .

F. Valys.

VENCOUVER

NENUSISEKUSIOS LENK TYNĖS.

Kaip kiekvienais, taip ir go įrankiai, nes lenktynės bus metais A & M lentpjūvė vo nenusisekusios.

„RAUDONIEJI LITERATŪRININKAI“

kurių liko vos keli, vasaros metu suruošė pikniką, o dabar — Lenino mirties paminėjimą. Net keli būvę tremtiniai nesusisarmatijo užsukti ir su „raudonaisiais“ alų gurkšnoj.

NEDARBAS.

Kaip kitur, taip ir Vancouverį smarkiai palietė nedarbas. Dalis senųjų ir naujųjų ateivių jau kelintas mėnuo vaikšto be darbo. Be geros specialybės gaut darba dabartiniu metu veik neįmanoma.

Prisnigus daug sniego miškuose (yra vietų, kur prisnigo 6 pėdas) užsidarė stovyklos. Tokiu būdu pasibaigė paskutinė galimybė gauti darbą. Čia daugelis lietuvių mieste dirbo, nesant darbo miške.

Vancouverietis.

PRAŠO PAGALBOS.

Gerb. p. „NL“ Redktoriau,

šias eilutes rašantis, esu lietuvis, ištarnavęs penkių metų Prancūzų svetimsalių legione ir dabar jau civilis. Po daugelio vargų norėčiau apsigyventi Kanadoje. Turiu visus reikiamus dokumentus, į tą šalį galiojančius iki balndžio mėnesio. Bet IRO kelionės neapmoka. Neturiu nei darbo sutarties, nei giminių. Kelionei reikia apie 65.000 frankų, arba 200 dolerių.

Prašau Gerb. p. Redktorių paskelbti jūsų redaguojamam laikrašty, gal atsiras geros valios lietuvis, kuris man sutiks kelionę padėti. Pasižadų atsilginti.

Esu sveikas, 30 metų vyras, iš profesijos šoferis, batsiuovys,

darbininkas, viengungis. Jei atsirastų geros valios tautietis, galėtų rašyti man asmeniškai, arba į Kanados ambasadą Parryžuje. Mano bilos Nr. 8,272. Prašau p. Redktorių tai paskelbti, už ką iš anksto dėkoju.

Su pagarba

V. Kutkevičius.

Mano adresas: Kutkevičius Valerionas, 5, Chemin du Kat tenbachy Thann (Ht Rhin), France.

KAS „NL“ prenumeruoja,

TAS už Lietuvos laisvę kovoja.

„Nepriklausomą Lietuvą“

skaitysi —

Visą pasaulį aiškiai matysi.

AR ŽINOTE KĄ RAŠO

„KELEIVIS“

AR ŽINOTE, kodėl vieni jį giria, kiti keikia, bet visi mėgsta jį skaityti?

„KELEIVIS“ žmonės mėgsta dėl to, kad jis niekam ne pataikauja ir nesibijo teisybės skelbti. Žmonių mulkintojus ir apgavikus jisai lupa be jokio pasigailėjimo.

Be to, jame rasi visokių patarimų, gražių cilių, įdomių paveikslų ir žinių iš viso pasaulio. Didelio formato, 8 puslapių, graži, lengva kalba. Kaina Kanadoje \$ 3,50 metams. Pusmėčiui \$ 1,75. Parašykite ir paprašykite vieno egzemplioriaus pasižiūrėti. Gausit nemokamai.

KELEIVIS

636 BROADWAY, So. BOSTON 17, Mass., U. S. A.

AUDŽIU TAUTINIUS RŪBUS,

juostas, pagalvėles, staltieses, užuolaidas ir kt.

Neaukštos kainos.

288—6th Ave. Ville La Salle.

Ald. Bobénaitė-Puniškienė.

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: WALnut 9773

4914 Decarie Blvd., Montrel.

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS

LAIDOTUVIŲ

DIREKTORIUS

J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJU VISADA PASIRUOSES PADETI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

Lietuvis laikrodininkas, turįs ilgametę praktiką,

ŽUKAS ANTANAS

1434 ROLLAND Ave., VERDUN,

priima pataisymams įvairius laikrodžius.

Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai.

Kainos žemesnės kaip kitur. Už pataisymus garantuoja.

Kreiptis vakarais po 6,30 val.

DĖMESIO! TORONTE VEIKIA LIETUVIŠKA BATŲ REMONTO DIRBTUVĖ.
Atliekami ir skrybėlių ir batų valymo darbai. Atidaryta nuo 7.20 ryto iki 9 val. vak., išskiriant sekmadienius.
SAV. S. ANDRIEKUS. 812 Dundas Str. W. Toronto.

Rūta

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ JŪSŲ PATARNAVIMUI.
PRAŠOME APLANKYTI.
7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.).
Ville Lasalle.

A. GAURYS.

Telefonas: HE 0100

VICTORIA CLEANERS & DYERS Co.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED. CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY. FUR AND GARMENT STORAGE.

2832 ALLARD TR. 1135

MONTREALIS 2836 Allard Tr.1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gar dinus lengvus ir sunkius. Sutaisme rūbus (širimus), išiuваме sagas ir pan. Kiekvieną orderį paimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:

J. Matulaitis,

J. Kriaučiūnas,

A. Majauskas.

AUKOS VASARIO 16-SIOS LIETUVIŲ GIMNAZIJAI

(Diepholze, Vokietijoje)

Atkelta: VIII Tęsinys	\$ 728,15
112. E. Efertienė, Montreal	2,00
113. Montrealyje gyv. buv. Merbeckiškių aukos piko metu	39,50
114. St. Bakšys, Hamilton už XI ir XII mėn.	2,00
115. K. L. T-bos Montrealio Skyrius	10,00
116. K. Doblinskis, Montreal	4,00
117. J. Jurgutis, Montreal	1,00
118. E. Valterytė, Boston, U. S. A.	2,00
119. L. Eidukienė, Boston, U. S. A.	2,00
120. Alek. ir Ant. Gustaičiai, Boston, U. S. A.	5,00
	\$ 795,65

Už tolimesnius mėnesius aukojo :
(Skliausteliuose pažymėta, už kiek mėn. arba kiek kartų iš viso įnešta).

J. Kardelis, Montreal už VII — XII mėn.	6,00 (14)
Dr. B. Matulionis, USA už XI—XII mėn.	2,00 (14)
A. Kenstavičius, Yale, B. C.	2,00 (2)
St. Kęsgaila, Montreal, už V—XII mėn.	7,00 (13)
E. Vaitkūnienė, St. Paul, už VIII—X mėn.	3,00 (11)
Vyt. Pakalniškis, Malartic už VIII—IX mėn.	2,00 (10)
V. Irlakis, Montreal už X—XII mėn.	3,00 (12)
Dr. Drevinskienė, Montreal už IV—VIII mėn.	9,00 (13)
A. Kudžma, Montreal, už III—VII	4,00 (6)
A. Lymantas, Montreal, už XI—XII	2,00 (6)

Viso ... 835,65

Mažosios Lietuvos Bičiulių ties mokyklinį jaunimą. Ji pra Dr-jos Montrealio Skyrius, ku ris buvo laikinai pasiėmęs pa reigą rinkti aukas Vasario 16-sios Gimnazijai Vokietijoje, nuo š. m. sausio mėn. 1 d. šias pareigas perduoda KLB LO Kui. KLB LOKas tam tikslui sudarė specialią tremtinių gimnazijai remti komisiją, kuri sa vo darbą jau pradėjo. Šiame „N. L.“ numeryje MLBD-jos Montrealio Skyrius duoda savo paskutinę piniginę apyskaitą gimnazijos reikalui. Iki 1952 m. MLBD-jos Montrealio Skyrius surinko gimnazijai aukų 835,65 dol., išsiųsta į Vokietiją — 791,56 dol. Gimnazijos rėmėjų aukas, skirtas 1952 m. ir siųstas MLB D-jai Montrealyje, skelbs KLB — LOKo Vasario 16-sios Gimnazijai remti Komisija. Visi aukotojai, kurie savo aukas siuntė per MLB D-ją Montrealio Skyrių ir kurių antrašai yra žinomi, gaus šiomis dienomis už savo įnašą specialius pakvitavimus.

Maž. Lietuvos Bičiulių D-jos L. C. Valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems mieliems aukotojams, rėmusiems mūsų trem

ties mokyklinį jaunimą. Ji pra Dr-jos Montrealio Skyrius, ku ris buvo laikinai pasiėmęs pa reigą rinkti aukas Vasario 16-sios Gimnazijai Vokietijoje, nuo š. m. sausio mėn. 1 d. šias pareigas perduoda KLB LO Kui. KLB LOKas tam tikslui sudarė specialią tremtinių gimnazijai remti komisiją, kuri sa vo darbą jau pradėjo. Šiame „N. L.“ numeryje MLBD-jos Montrealio Skyrius duoda savo paskutinę piniginę apyskaitą gimnazijos reikalui. Iki 1952 m. MLBD-jos Montrealio Skyrius surinko gimnazijai aukų 835,65 dol., išsiųsta į Vokietiją — 791,56 dol. Gimnazijos rėmėjų aukas, skirtas 1952 m. ir siųstas MLB D-jai Montrealyje, skelbs KLB — LOKo Vasario 16-sios Gimnazijai remti Komisija. Visi aukotojai, kurie savo aukas siuntė per MLB D-ją Montrealio Skyrių ir kurių antrašai yra žinomi, gaus šiomis dienomis už savo įnašą specialius pakvitavimus.

ties mokyklinį jaunimą. Ji pra Dr-jos Montrealio Skyrius, ku ris buvo laikinai pasiėmęs pa reigą rinkti aukas Vasario 16-sios Gimnazijai Vokietijoje, nuo š. m. sausio mėn. 1 d. šias pareigas perduoda KLB LO Kui. KLB LOKas tam tikslui sudarė specialią tremtinių gimnazijai remti komisiją, kuri sa vo darbą jau pradėjo. Šiame „N. L.“ numeryje MLBD-jos Montrealio Skyrius duoda savo paskutinę piniginę apyskaitą gimnazijos reikalui. Iki 1952 m. MLBD-jos Montrealio Skyrius surinko gimnazijai aukų 835,65 dol., išsiųsta į Vokietiją — 791,56 dol. Gimnazijos rėmėjų aukas, skirtas 1952 m. ir siųstas MLB D-jai Montrealyje, skelbs KLB — LOKo Vasario 16-sios Gimnazijai remti Komisija. Visi aukotojai, kurie savo aukas siuntė per MLB D-ją Montrealio Skyrių ir kurių antrašai yra žinomi, gaus šiomis dienomis už savo įnašą specialius pakvitavimus.

KLB-nės DELHI APYLIN KES LOK-as

Vasario mėn. 9 d., 7,30 val. va karo ruošia Vasario 16-osios minėjimą, kurio programą su darys: 1. Paskaita, 2. Meninė dalis. Meninę dalį atliks solis tai: p-lė Radzevičiūtė, p. Rim kis ir Tillsonburgo lietuvių scenos mėgėjų būrelis, kuris pastatys vaizdelį iš partizanų gyvenimo.

Vasario mėn. 10 d., 12,45 v. Vasario 16-osios minėjimas — pamaldos Delhi R. K. bažny-

WINDSOR

VASARIO 16 D. MINĖJIMAS

Lietuvos Nepriklausomybės komitetas, kurin įeina pirm. šventės minėjimas bus Kroatų V. Čiuprinskas, sekr. J. Ra salėje, š. m. vasario 17 d. tuo į 23 d. Kroatų salėje.

PAKEISTA LIETUVIAMS PAMALDŲ VIETA IR LAIKAS.

Kun. J. Daniešius rūpesčiu, vyskupui pritariant, nuo sa usio mėn. 27 d. yra pakeista lie tuviams pamaldų vieta. Jos dabar bus St. Frances bažny cioje 1481 Albert Rd., netoli nuo visiemis žinomos Kroatų salės. Tuo pačiu yra pakeis tas ir laikas. Pamaldos bus kiekvieną sekmadienį, ir prasi dės 12 val.

SUDARYTAS BAŽNYTINIS KOMITETAS.

Nuo pat suorganizavimo lie tuviškų pamaldų iki šiol visus bažnytinius reikalus tvarkė P. L. B. vietos L. O. Komitetas. Dabar bažnytiniams reika iams tvarkyti prie kun. Danie liaus yra sudarytas bažnytinis

PASILINKSMINIMAI.

Vietos Lietuvių Bendruome nės Komiteto pastangomis, Gruodžio 30 d. Kroatų salėje buvo surošta vaikams Kalėdų eglutė, kuria pasidžiaugti su sirinko apie 40 vaikučių ir daug suaugusių. Dalyvavo lietuviškas Kalėdų Senelis. Programoje mažųjų atliktas vaizdelis taip pat baletas, ei lėraščiai ir dainos. Kalėdų Eg lutę paruošė V. Kozukauskai tė ir B. Statkevičienė, talki ninkaujant A. Jakštaitei, O. Ražauskienei ir I. Kapteinytei. Sausio mėn. 5 d. pasilinksmi nimas suaugusiems praėjo su dideliu pasisekimu. Atsilankė daug Amerikos lietuvių iš De troito ir apylinkių.

Sekantis pasilinksminimas suaugusiems bus vasario mėn. pat po pamldų.

Winnipeg

PAZEISTA TAUTOS GARBĖ.

Perskaitę šią žinėlę daugelis iš Gerb. skaitytojų, manau, su abejos, ar ištikrųjų Winnipeg lietuvių bendruomenėje viskas tvarkoje?

Kad Winnipeg bendruome nės valdyba nebevisai atskiria savokas „bendruomenė“ ir „pa rapija“ ir pamažu reikalus pra dėjo blokuoti į vieną, — yra daugiau vietinės reikšmės „dziokas“ duodas sąmojingo humoro Winnipegiečiams. To pasėkoje iš per 400 kolonijos lietuvių į bendruomenės susi rinkimus tetasilanko vos tik apie 5 proc. (paskutiniame su sirinkime, išnešusime griežtą rezoliuciją Centru dėl Winnepe

čioje. Visi, artimų ir tolimų vietovių lietuviai gausiai atvy kime į šitos, mums taip bran gios sukakties minėjimą ir tai suakciji skiriamas lietuviškas pamaldas! Moteris prašome atvykti tautiniais rūbais.

Delhi Apylinkės LB LOKas. Vienas iš Winnipeg bend ruomenės valdybos narių, pre tenduojančių į įtakingus, ne raudonuodamas klaidina koloni jos lietuvių teigdamas, kad į bendruomenės valdybą nerink tas ir neišrinktas vis dėlto savaime įeina į valdybą ir da lyvauja jos posėdžiuose vietos klebonas. Iš kur p. Cinga iš kasė tokią taisyklę, tur būt, ne žino nei jis pats.

Šia proga vis dėlto tenka išakmiai pabrėžti, kad joks Pa saulio Lietuvių Bendruomenės statuto paragrafas neįtraukia automatiškai jokio pašalinio as mens į bendruomenės valdy bą, jei jis nėra išrinktas. Ir tai yra visai natūralu, nes Pasau liu Lietuvių Bendruomenė ap jungia visus, visų tikybų lie tuvius, o ne vieną jų dalį. Tai yra tautinė, o ne religinė or ganizacija.

Tačiau dėl virš pasakyto gal ir nebūtų reikalo gaišti ir gai žinti laiko, jei ne paskutinis bendruomenės valdybos sala moniškas nutarimas — vasario 16-tosios minėjimą, kuris įvyks vasario mėn. 17 dieną, 4 val. po pietų Winnipeg lietu vių klubo salėje — 240 Mani toba Ave, vyriausiu prelegen tu kviešti kitatautį, būk tai

Siunt. Nr. 24 — \$ 11.50
5 sv. rūkytų lašinių
3 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. deg. kavos
2 sv. kakavos
2 sv. šokolado
2 sv. marmelado
2 sv. sūrio 40% riebi.

Siuntinys Nr. 25
E. 9 sv. kaul. t. \$ 5.25
C. 15 sv. k. tauk. \$ 8.00

PADEKOS

Vasario 16 d. vardo Gimna zijos Diepholze nuoširdūs rė mėjai.

Prie CLOK-a suorganizuota komisija tremtinių gimnazijai remti gavo gražių aukų.

a) Delhi, Ont., LB ALOK-as, per p. Augaitį prisiuntė — 177 dol. 59 ct.; ir

b) P. M. Urbonas, gyv. Sed

Manitobos Universiteto lektorių. Mano asmeninė nuomo nė, Lietuvos istoriją ir paskuti nišias jos nelaimes kiekvienas pilkas dipukas, nekalbant jau apie mūsų inteligentią, daugė lį kartų geriau žino, supranta ir pergyvena negu koks nors vietinis, kad ir su profesoriaus titulu. Tad kodėl mes turime būti abisinai? Kodėl tokioje brangioje dienoje mes turime klausytis toli gražu ne visiems lietuviams suprantama anglų kalba „apšvietimo“ apie Lie tuvos Nepriklausomybę iš ki tataučio?

Mes suprantame, įvertiname ir mokame tinkamai pagerbti kitų tautų žmones kokių jie ti tulų ar padėčių bebūtų ir šiuo atveju mielai mes norėtume matyti kuo daugiau ir kuo žy mesnių asmenų paminėjime garbingose svečių kėdėse, bet ne tribūnoje pagrindiniu kalbė toju ir aiškintoju mums apie mūsų Nepriklausomybę? Pa ciame Winnipege mes turime ne vieną ir gerų pasakorių su aukštuoju mokslu, tad kam nu žeminti save iki nulio?

Jurgis Slėga.

KALEDINIS IR NAUJAMETINIS KNYGŲ ISPARDAVIMAS

Kalėdų ir Naujųjų Metų dovanoms ir pasiskaityti pa pi gintai parduodamos knygos ir gaidos. Kai kurios jų parduos damos už pusę kainos. Siūlomos šios knygos ir gaidos:

Sename dvare, Šatr. Ragana, romanas	2,00
Lietuvių Literatūra, Naujokaitis	2,00
Vokiškai lietuviškas žodynas, Gailius	3,00
Lietuvių Tautosakos skaitymai, Balys	3,00
Tremties Metai	3,00
Kryžiai, romanas, Ramonas	2,00
Naktis ant morų, Jankus	2,50
Atsiminimai ir mintys, Dr. K. Grinius	1,50
F. Kaulėnas, dailė	2,00
Marti iš Miesto, Orintaitė	0,75
Per šaltį ir vėją, Zobarskas	0,40
Riestausio sūnus, Zobarskas	0,70
Sugrįžimas, V. Tamulaitis	1,10
Ganyklų vaikai, Zobarskas	0,80
Žemės ūkis ir statistika	2,00
Šliuaptarniai, romanas, Margeris	3,00
Tauresnio žmogaus užtekėjimas, Vydūnas	0,30
Žirgonė ir Gailė, spalvota	0,15
Gyviulių draugas, Krausas	0,15
Bhagavad-Gita iš sanskrito, Vydūnas	0,30
Į taikos rytojų, skaut., iliustr.	0,25
Dulkės ežere, Kozulis	1,00
Tilto sargas, Tulpė	1,00
Dr. Krištukas pragare, Kaupas	1,00
Lietuvos sovietizacija, prof. Roemeris	0,25
Raudonoji žvaigždė, Vytenis	0,75
Žemė, keturių autorių, almanachas	4,00
Literatūros metraštis	1,50
Proza, 4 autoriai	1,00
Lapės pasaka, Pieteris	1,00
Žemės rankose, Rukša	1,00
Sudiev, kvietkeli, P. Andriūšis	1,50

Knygos ir gaidos gaunamos šiuo adresu: „Nepr. Lietu va“, 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q.

gewick, Alta, vienkartinę au ką — 10 dolerių.

P. M. Urbonui ir Delhi, Ont., apylinkės lietuviams ko miteto vardu nuoširdžiai dė koja.

Pr. Šimelaitis, Iždininkas.

PAJIESKJIMAI

— Pajieskomas Guobys An tanas ir jo sesuo Razalija Lei sienė, kilę iš Purvėnų km., Mo lėtų vl., išvykę į Kanadą 1928 —1930 m. Jie patys ar juos žinantieji maloniai prašomi pra nešti šiuo adresu: M. Guobys, 2240 St. Anne St., St. Hyacinthe, P. Q.

— Jieškau Antano Indrulai cio, atvykusio į Kanadą 1948 metais. Jieško Petras Jakuta vičius, Sigma Mines, Bourla maque, P. Que., Canada.

— Pajieskomas Jonas Ma čiulis, į Kanadą išemigravęs iš Schweinfurto stovyklos. Pra soma atsiliepti adresu: Sta sys Rimkus, 351 Davis St., Sarnia, Ont., Canada.

— Prašau maj. J. Šimkų, bu vusį ugniagesių viršininką, at siliepti šiuo adresu: Kosta Pur vinskaitė, 4232 St. Lawrence Blv., Montreal, P. Q., Canada.

— Pajieskau pusbr. Eriko Pieteraici, atvykusio į Kanadą maždaug prieš 25 metus. Jį patį arba žinančius apie jį pra šau rašyti šiuo adresu: Olga Bittins, 268 First Ave E. North Bay, Ont.

— M. Pranevičius, gyvenąs Toronte, maloniai prašomas at siliepti jį lieičiančiu reikalu „N. L.“ Red.

SOTUS ALKANAM PADEK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. HALSTED ST. CHICAGO 8, U. S. A.

Bendrovė siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristaty mas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas. Reikalaukite pilno siunt. sąrašo.

Siuntin. Nr. 3 — \$ 6,20 4 sv. rūkytų lašinių 2 sv. kiaulinių taukų 2 sv. margarino 1 sv. kaul. mėsos	Siunt. Nr. 10 — \$ 6,40 2 sv. rūkytų lašinių 2 sv. kiaulinių taukų 2 sv. margarino 1 sv. degintos kavos 1 sv. kakavos 1 sv. šokolado	1 sv. šokolado 2 sv. cukraus	Siunt. Nr. 19 — \$ 9,95 4 sv. rūk. lašinių 2 sv. kiaulinių taukų 2 sv. margarino 2 sv. marmelado 1 sv. deg. kavos 1 sv. šokolado 2 sv. kakavos 4½ sv. cukraus 2 gab. tualet. muilo	Siunt. Nr. 24 — \$ 11,50 5 sv. rūkytų lašinių 3 sv. kiaulinių taukų 2 sv. margarino 1 sv. deg. kavos 2 sv. kakavos 2 sv. šokolado 2 sv. marmelado 2 sv. sūrio 40% riebi.	Siuntinys Nr. 25 E. 9 sv. kaul. t. \$ 5.25 C. 15 sv. k. tauk. \$ 8.00
---	--	---------------------------------	---	--	---

PUIKŪS

KARAKULINIAI PALTAI

nenešioti, vėliausios mados, didelio ir vidutinio ūgio.
Pigu — \$ 125.00 Teriautis tel.: GR 1827

LIUDESIO VALANDOJ

KREIPKITĖS PAS

Laidotuvių Direktorių

C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYČIA VERDUN — WILLIBORD AVE KAM PE, PRIE PAT AUŠROS VARTŲ PAR. BAŽNYČIOS
4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

DEMESIO

Villasaliečiams ir apylinkės lietuviams!
Ekspertas radio ir elektrinių reikmenų taisyme.
Prekyba ir pataisymai.
PETE'S RADIO SERVICE
7688 Edvard St., Ville Lasalle. HE 3372

Kanados ir Europos siuvėjas Toronto

JONAS INDRELĖ

siuva moderniškiausių fasonų vyriškus ir moteriškus kostiumus ir paltus.

DIDELIS PASIRINKIMAS

geriausių anglišku medžiagų. Darbas atliekamas SAŽININGAI IR GRAŽIAI.

Adresas: 202 St. Clarens Ave, Toronto.
Telefonas: ME 8522.

TEL. FA 0209

Joe's Butchery & Grocery

1918 FRONTENAC ST. (prie Ontario St.)

(buvusi Juozo Paplausko)

SAV. JUOZAS LAURINAITIS.

Visų rūšių maisto produk tai ir įvairios mėsos bei mėsos gaminiai.

Gaminame šviežias ir rūkytas lietuviškas dešras. Taip pat prieinama kaina patarnauju sunkvežimiu.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

E.D.BELANGER & SONS

15 METŲ JŪSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

„ŠITA KNYGELĖ —

MĖNUO VADINAMAS MEDAUS

— niekuomet nebūtų buvusi parašyta, jei mes gyventu me ten, iš kur esame išmesti... — taip savo septintąją knygą pradeda žymioji mūsų rašytoja NELE MAZA LAITE. Autorė jai vienai būdingu stiliumi grakštu mu iškelia ką tik ištėkėjusios moters sielos problemas, jaunamartės svarstymus ir iš jų išplaukiančius įvykius. Šią (ne tik iš vardo) įspūdingą apysaką išleido Gabija, 220 psl., kaina \$ 2.50. Knyga gaunama: Gabija, 340 Union Avenue, Brooklyn 11, New York, U. S. A.

LIETUVIAI PAS SAVUOSIUS!

National Restaurant

Lietuviškas Restoranas.

SAV. M. ŠUKYS.

633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti naujosios lie tuvių bažnyčios. Tel. TR 0141
Atdara kasdien ir sekmadieniais po pamaldų.

Telef.: HE 0106

LIETUVIŠKAS RESTORANAS

727 Church Ave, Verdun (tarpe Verdun Ave ir Banantyne Ave netoli Aušros Vartų par-jos bažnyčios)

GAMINAME VISOKIOS RŪŠIES VALGĮ.

Tautiečiai kviečiami atsilankyti ir įsitikinti.

SAVININKAI BR. JOCAI.

DIDELĖ NAUJIENA MONTREALIEČIAMS

SPAUDOS BALIUS SIEMET BUS LIUKSUSINĖJE SALEJE — DIDELEJE, AUKŠTOJE IR NEPAPRASTAI ERDVIOJE, — TOJE PAČIOJE, KURIOJE VYKO MONTREALIO SPORTININKŲ RUNGTYNĖS SU HAMILTONO SPORTININKAIS. SALĖ VADINASI „MOUNT ST. LOUIS GYMNASI“. JI YRA KAMPE SCHERB-ROOKE ST. EAST (244) IR CITY HALL (2145) AVE. ĮEJIMAS IŠ CITY HALL AVE (2145 nr.). ŠIOJE SALEJE PUBLIKA TURĖS DIDŽIAUSIUS PATO GUMUS, NES ERDVĖS UZTEKS BENT PUSANTRAM TUKSTANČIŲ ASMENŲ, KURIEMS BUS PARUOŠTIATSKIRI STALIUKAI IR SOKĖJAI TURĖS PLACIĄ ERDVĖS SOKIAMS, KURIEMS GROS GERIAUSIA MONTREALIO LIETUVIŲ KAPELA — BROLIŲ LAPINŲ „LITUANICA“.

MONTREAL

DIDELIS PASIRUOŠIMAS SPAUDOS BALIUI

Šių metų spaudos balius labai įdomūs ir vertingi, o, gal, matomas nepalyginamas su bet kuriuo buvusiu baliu. Žodžiu, susidaro ne loterija, bet kurioje salėje yra tokia, kokioje niekad dar ne viena lietuvių organizacija nebuvo ruošusi balius ar kokio subvimo. Šioje salėje moterys — ponios ir panelės — galės dėti ir banes sukleles, jeigu tik tai kas panorės. Erdvė nepaprasta. Apšvietimas liuksusinis. Aplinkuma klasiška. Net ir automobiliams atskira, vien balius uilyvių masinoms skirta vieta — kiemas, kuriame tilpsta 50 mašinų. Patogumai tokie, kokius niekur kitur dar nebuvo. Nežiūrint didelės išlaidų skirtu mo, įėjimas — įžanga bus ta pati, kaip ir pernai buvo ir toms pat sąlygomis.

Meninė programa.

Baliui įžangą sudarys meninis artistų paruoštas Divertimentas. Dalyvauti pasižadėjo LDTK vadovas p. A. Dikinis ir akt. dail. p. J. Akstinas, kurie paruosė baliui pritaikytą labai įdomią programą ir, be to, jie abu konferuos. Solo dainuos solistė p. B. Zaganavičiūtė-Meilutienė, palydima komp. S. Gailevičiaus, kuris, be to, gros ir komikiams p. Dikinytes su p. Gailevičiūte šokiams. Programa bus neilga, gal apie 45 minutes, bet specialiai baliui pritaikyta ir, tikime, balius publikai bus įdomi.

Laimėjimų aruodas.

Ne loterija, bet susidaro jau laimėjimų aruodas, nes jam be suminėtų jau įtektu Brouillette & Gagnon Ltd, radijo aparatų, p. Kenstavičiaus paaukoto foto aparato, dail. A. Tamošai tenės sukurto Vilniaus krašto tautinio materialo drabužio, p. Petrauskio padovanotos medžiagos vyriškam kostiumui, be p. Urbonaitės kuriamos lietuviškos lėlės, specialiai skiriamos Spaudos baliui, p. Br. Dikinienei gražaus rinkinio baliui ir vestuvinį lėlių, p. Dauderienės net iš Hollywoodo atvežto Kalifornijos meistrų darbo termometro, — „Nepriklausomos Lietuvos“ bičiuliai prisiuntė naujų dovanų — fantų: pp. M. Leknickienė padovanojo auksinį rankinį moterišką laikrodėlį, o p. Vl. Bagdonas iš Roberval prisiuntė rankų darbo ant peties laikomą odinį, meniškai padarytą, rankinuką. Pasižadėję jau didžiuliai turtai ir Likerių komisijos išdirbinių. Yra dar visa serija ir dar pasižadėta, bet laikomų paslaptų fantų, kurie žada būti

PAMESTA PINIGINĖ

AV par. salėje š. m. sausio 27 d., sekmadienį buvo pamesta piniginė su pora foto nuotraukų ir adresų. Radėjas maloniai prašomas prisiųsti nors foto su adresais šiuo adresu: J. Raudonaitis, 2 Oldfield Ave, Apt. 4. Montreal, P. Q. Tel. WI 2887.

IŠNUOMOJAMAS kambarys ir virtuvė ir antras dvigubinis kambarys su baldais miesto centre, Teirautis telefonu: PE 4082 po 7 val. vakaro.

REIKALINGAS kambarys viengungiui Verdun arba Ville Lasalle rajone. Skambinti HE 0991.

IŠNUOMOJAMAS kambarys merginai ar materialai. 750 Fulford, Montreal. Teirautis sekmadieniais 10-12.

GERA PROGA!

Labai pigiai parduodu FISH & CHIPS su pilnu įrengimu. Šis biznis šioj vietoj įkurtas prieš 35 metus. Teirautis 4718 Wellington St., Verdun, arba telefonu YO 0294.

Kas ji laimės?

Besidžiaugdamas mano atstovaujamos baldų, šaldytuvų, radijo bei elektrinių reikmenų krautuvės BROUILLETTE - GAGNON (6014 Monk Blvd., Ville Emard), gražiu žestu — skiriant puikų radijo aparatą Spaudos Baliui, kviečiu visus maloniuosius savo klijentus atsilankyti baliui, nes bus galima laimėti aukštos vertės radijo aparatus.

Tad iki pasimatymo Spaudos Baliuje.

Jūsų Justas Stropus,

BROUILLETTE & GAGNON LIMITEE ATSTOVAS.
6672 Beaulieu St., Ville Emard. Tel. TR. 1610.

ANTRAS „TAURO“ TURNYRINIS SUSITIKIMAS.

Praėjusį trečiadienį, sausio 23 d., Catholic High School salėje „Tauro“ krepšininkai turėjo savo antrą turnyrinį susitikimą. Priešas — „Holy Family“ parapijos komanda, tik rodyti šiek tiek atsparumo ir pirmam ketvirtį tepajėgė papaktyti apylygi taisyklę. Gal, iš kitos pusės, mūsų vyrai, dar nespėję pamatyti priešo silpnumo, vedė per daug lėtą žaidimą. Antrame ir ketvirtame ketvirtį, pas mūsų vyrus atsirado tempas ir priešų krepšys tiesiog prakiuro. Iš viso mūsų komandai reikėtų mesti lėto žaidimo taktiką. Gerai, kuomet žaidžiama lėtai ir daromos kombinacijos, bet mūsų komanda jokių kombinacijų neturi — tere deriniai ir metimai. Prie jų pridėjus spartą, jau būtų šis tas.

Rungtynės baigtos „Tauro“ naudai 66:27 taškų santykiu. Žaidė ir taškus pelnė: Bukauskas (21), Bunys (17), Intas (15), Navikėnas (0), Paulius (2), Piečaitis (7), Remeika (4). Priešų — Broadwest (13), Tassey (2), Flooks (3), Sasso (0), Petrie (0), Botham (0), Bobitaille (3), Cornell (0), Turner (4).

GEDIMINO VALTIS PRIEŠ „NEPLAUKIANČIUS“

Praėjusį sekmadienį, sausio 27 d., „AV“ parapijos salėje

„BUBULIS IR DUNDULIS“

Kas dar nematė linksmojo nutikimo — A. Rūko veikalo — „Bubulis ir Dundulis“ — galės pamatyti dar kovo 2 dieną 4 val. po pietų Gesu Hall, 1200 Bleury. O kas ji jau matė, galės dar kartą pasigrožėti ir visą popietį pasidžiaugti, nes šis veikalas įdomu pamatyti ne kartą, bet kelis kartus. Šis gi spektaklis bus jau paskutinis Montrealy, todėl niekas tenepraileidžia šios progos neišnaudojęs.

LIGONYS

P. Juzei Šimelaitienei Notre Dame ligoninėje sausio 28 dieną padarytos dvi operacijos, po kurių ligonė dar nekaip jaučiasi.

P. Bakanavičienė jau penktas mėnuo kai serga ir labai pa mažu taisosi.

P. Valentinas Jasiulionis atvyko iš Norandos į Montrealį gydytis.

P. Agotai Požerienei dr. Ra binovičiaus ligoninėje padaryta operacija.

Notre Dame ligoninėje gydėsi ir p. A. Sargūnienė.

Staigūs oro kitimai netikėtai paguldė į lovą tai vieną, tai kitą tautietį.

Visiems sergantiems linkime greičiau pasveikti.

GELEŽINKELIEČIŲ DELEGACIJA

Besirūpinant dėl pakėlimo darbo atlyginimo lankėsi Ottawoje ir reikalavo pakelti atlyginimus. Klausimas dar nesąs išspręstas. Labai galimas dalykas, kad gali prieiti ir prie streiko, jeigu nebus atsižvelgta į darbininkų reikalavimus.

STALO TENISININKŲ DĖMESIUI!

„Tauro“ stalo teniso sekcija jau įsigijo stalą. Treniruotės vyksta kasdien maždaug nuo 7 val. iki 11 val., o šeštadieniais ir sekmadieniais nuo pietų, A. C. P. R., Windsor stotyje prie V. parapijos patalpoje. Stalu spaudos kiosko.

TORONTO

DIDELIO MASTO MINĖJIMAS — PROTESTAS.

Artėjančiais metais Nepriklausomybės atgavimo šventei paminėti, vietinis ALOK-as yra išnuomavęs didžiulę Massey Hall salę, kuri talpina apie 3000 žmonių.

Šių metų minėjimo programa be savo antrosios koncertinės dalies — bus gausinga svečiais kalbėtojais, kuriais kviečiami žymiosios Kanados ir Ontario provincijos politinio bei kultūrinio gyvenimo asmenybės. Ilgesnį žodį apie Lietuvos padėtį tarptautinėje situacijoje turės vienas pasižymėjęs kanadie tis profesorius.

Ruošiamas minėjimas siekia atkreipti svetmitaučių akis į kėnčiančią Lietuvą ir todėl bus stengiamasi nekartoti kiekvienais metais įvykstančios „savų jų tarpe“ procedūros.

Lietuvių visuomenė kviečia ma gausingai ir solidariai atsilankyti, nes be meniško koncerto svečių tarpe bus ir trum pesnis lietuviškas žodis. Taip pat ALOKas prašo visus tautiečius prisidėti nors ir kukliomis aukomis prie minėjimo pravedimo, nes išlaidų susidarys apvali suma. Aukų liekana bus skiriama lietuviškumo palaikymo reikalams.

Smulki minėjimo programa ir laikas bus sekančiuose „NL“ numeriuose.

ŠAUNIOS VESTUUVĖS.

Sausio 12 d. šv. Antano bažnyčioje kun. Pacevičiui atlikant vedybų apeigas susituokė Jonė Grinskaitė su Vytu Vingeliu. Vestuvių vaišės buvo

Dovercourt ir Queen lenkų salėje, dalyvaujant apie dviem šimtam svečių. Jaunosios tėveliai pp. Grinskai, savo vyriausiajai dukrai suruošė tikrai šaunias vestuves su gausiomis

K. R. Vaidoto laivas.

TAUTIETI, dalyvaudamas Ne priklausomybės minėjime ir duodamas auką Laisvės Kovai, pasirodai mažos ir kankinamiausios dukrai suruošė tikrai šaunias vestuves su gausiomis

visos Tautos nariu.

Vyriškų ir Moteriškų

RŪBŲ SIUVEJAS

Kostiumus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Turiu didelį pasirinkimą įvairių anglišių ir vietinių medžiagų. Visus darbus atlieku pigiai, skoningai ir punktualiai.

ED. KONDRATAS.

1113 A Dundas St. W. (netoli Ossington). Toronto. Tel. LL 9626.

Kalbinė pagalba teismuose, ištuokos, nuosavybės perleidimo ir kitose transakcijose. — Imigracijos (darbo, buto garantijos), pilietybės, pasakų parūpinimo, civilinės metrikacijos ir kitų reikalai. — Atstovavimas įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai, nuorašai ir fotokopijos. — Visokeriopos informacijos. — Lietuvių interesus gina prityrę specialistai, studijavę Amerikos ir Europos universitetuose.

UŽEIKITE ARBA PARAŠYKITE MŪSŲ BIURUI.

JONAS J. JUŠKAITIS

907 Dundas West, Toronto, Ont., Canada, Tel. PL 4880

Mūsų maršrutas bus sekančiais: 8 v. ryto traukinys išvyks ta į St. Agathe, 10,45 v. esame St. Agathe, iš kur pradėsime 14 mylių slidinėjimą, 2 val. pp., pertrauka Sun. Valley ūkyje, 4 val. pasiekiamė St. Adele, 4,30 pp. išvykstame traukiniu namo, 7,30 vėl esame Windsor stotyje.

Kiekvienas su savim pasiima slides, slidinėjimo aprangą ir sumuštinių. Kelionė ir kitos išlaidos bus apie 3,50 dol., ką kiekvienas irgi privalo pasiimti su savimi.

Skautai, norintieji išgity sli dininko specialybę, per savo draugininką jam išteikia pareiš kimą iki vasario mėn. 1 d.

Kovo mėn. 9 d., sekmadienį, 3 v. pp. Šv. Kazimiero progą, Skautų Būklė, 3703 De Bul lion, yra šaukiama iškilminga Tunto sueiga. Visi dalyvauja unifermuoti.

Psktn. St. Naginionis, Tuntininkas.

DARBO GAVIMO REIKALAI

Yra patirta, kad dabar į dar bus priima: 1) Longueuolje karinės siuvyklos. Priima kas dien, bet lietuviai čia neatvyks ta ir darbo neįeško. 2) Lai vų statyklos Vickers priima tam tikrų specialybių. Vario suvirintojai ir kiti panašų spe cialybių galėtų ten kreiptis. 3) Lėktuvų fabrikai Canadair taip pat priima įvairius specialistus, bet patariama turėti geras ang lų rekomendacijas, 4) Moteris (gali būti ir su vyru) gali gau ti darbo dviejų asmenų šeimo je. Duodamas butas, apie 25 dol. atlyginimo ir maistas. Tei rautis telefonais: namie — CR 9421 ir įstaigoje — LA 3434. Galima susikalbėti lietuviškai.

MONTREALIS TVARKOSI

Pernai Montrealio miestas išasfaltavo 38 mylias gatvių ir nutiesė 67 mylias šaligatvių.